СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 165. Джерзі Сіти, Н. Дж., середа, 25-го серпня 1943. No. 165. Jersey City, N. J., Wednesday, August 25, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

УРЯД ЗВЕРТАЄ КОПАЛЬНІ ВЛАСНИКАМ

ВАШИНГТОН. — В часі страйку майнерів в місяцю травні перебрав секретар внутрішних справ Гаролд Л. Ікес іменем федерального уряду 3,700 копалень вугля від власників, щоб під повагою закона забезпечити продукцію вугля. Сьогодні оголосив Ікес, що він звернув 53 копальні власникам для дальшої експльоавції, не зважаючи на те, що голова юнії Злучених Майнерських Робітників Джан Луис заповів віднову страйку в жовтню, коли власники не відновлять контракту з юнією. Між зверненими майнами є й такі, що наймають на роботу членів майнерської юнії. Деякі заключили контракт з юнією з підвишкою платні для робітників.

ЛУИС ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ЗМЕНШЕННЯМ ПРОДУКЦІЇ ВУГЛЯ.

ВАШИНГТОН. — Перед Воєною Робітничою Радою велася сьогодні дискусія над домаганням майнерської юнії, щоб робітникам підвищити платню по $1.50 денно. Імесем юнії говорив секретар Тамес Кенеді. На нараді явилися теж представники власників копалень. Спорючі сторони дійшли до порозуміння над усіми спірними точками. При кінці засідання явився предсідник майнерської юнії Джан Л. Луис і виголосив палку промову про збереження людських прав для майнерів. Він погрожував зменшенням продукції вугля, коли майнерські домагання не будуть сповнені.

ПІВ МІЛІОНА БАТЬКІВ ПІДУТЬ ДО ВІЙСЬКА ЩЕ ЦЕЇ ОСЕНИ.

ВАШИНГТОН. — Зпоміж 6,559,000 поборових, що їм відложено військову службу тому, що вони як батьки утримують родину, 446,000 будуть забрані до служби ще цеї осени, коли армія має втриматися на своїй висоті. Відповідний приказ для поборових видав до підчинених місцевих поборових місій директор Крайової Поборової Служби ген. Луис В. Герші. Одначе ген. Герші виразно наказує комісіям, щоб вони наперед брали нежонатих рекрутів, а щойно, коли їх число буде вичерпане, щоб покликали батьків. Він каже, що досі покликано 10 міліонів мужви до служби при армії й фльоті.

ҐУБЕРНАТОР ДЮЇ ПРОТИ ПОСТІЙНОЇ РЕҐІМЕНТАЦІЇ РОБІТНИКІВ.

БОФАЛО (Ню Йорк). — Ґубернатор нюйорського стейту Тамес Е. Дюї виголосив промову на стейтовій конвенції Американської Федерації Праці. Він взивав учасників конвенції, щоб вони не переставали боротися за свободу праці й підприємств після покінчення війни, та щоб не допустили до постійної реґіментації працюючого народу.

НОВУ НЕДУГУ СЛІПОТИ ЗАВОЛОЧЕНО ДО МЕКСИКА З АФРИКИ.

НЮ ЙОРК. — Вперше заволочено з Африки на американський континент очну недугу, що кінчиться сліпотою. Цю недугу спричинюють укушенням африканські москіти. Недуга прибрала великі розміри між робітниками, що будують Пан-Американський Гостинець з Північної до Південної Америки. Працю над викінченням дороги треба було стримати через пошириння сліпоти. Про це сповістив проф. д-р Мерлі Е. Фрамтон, голова Нюйорського Інституту для Сліпих при Коломбійському університеті.

УПРАВА ФЛЬОТИ АРЕШТУВАЛА СТОРОЖУ, А ФАБРИКУ ЗАМКНЕНО ЧЕРЕЗ СТРАЙК.

ДЖАНСВИЛ (Пенсилвенія). — Фабрику Брустер Еронавтикал Корпорейшен перебрала управа воєнної фльоти від власників, а потім відкупив її Генрі Кайзер, знаний будівничий кораблів. Військова влада арештувала чотирьох сторожів через спір над правом старшинства. За сторожами обстали робітники і вийшли на страйк. Влада замкнула фабрику, бо не стало робітників, їх є кілька тисяч.

ЧАС ВИСИЛАТИ СВЯТОЧНІ ПАКУНКИ ДО ВОЯКІВ.

НЮ ЙОРК. — Зогляду на недостачу робучої сили почтмайстер Алберт Голдмен взиває публику, щоб як найскорше висилати пакунки для вояків на Різдвяні свята. Пакунки призначені для армії треба надавати від 15. вересня до 15. жовтня, а для фльоти й корпусу маринарки від 15. вересня до 1. листопаду.

ЗАГРОЖЕНИЙ КАРОЮ ДОСМЕРТНОЇ ВЯЗНИЦІ, ВТІК, ТЕПЕР ВІДЗИСКАВ ВОЛЮ.

НЮ ЙОРК. — Ормонд Вестгейт дістав помилування від ґубернатора стейту Ілинойс і вперше почувся свобідним, від коли втік з вязниці в Джолиет, Іл. в 1924 році. Він був засудженний на 14 літ за розбишацтво, а коли втік, йому грозила досмертна кара. Впродовж 18 літ укривався в Ню Йорку під прибраним іменем, оженився, став батьком, провадив примірне життя. Коли його поновно арештували, за ним обстали різні громадянські й церковні організації. Тепер наспіло помилування за примірне життя.

В Квебеку складено на Конференції "історичні пляни"

КВЕБЕК (Канада). — „На Анґльо-Американській Конференції уложено такі великі пляни, що вони зроблять Квебек славним в історії", сказав британійський міністер інформацій Брендан Брекен. І більше нічого не можна було довідатися від нього. Одначе президент Рузвелт та премієр Чорчил дають до пізнання, що великі події приготовляються на Тихому океані. Про це свідчить теж приявність китайського міністра закордонних справ д-ра Т. В. Сунґа, котрий обідав разом з Рузвелтом і Чорчилем. Прибув уже й секретар американської фльоти Френк Накс. Більше новинок надіються ґазетярі дістати після закінчення конференції в середу 25. серпня.

АМБАСАДОР СТЕНДЛІ МАЄ ПОКИНУТИ СВОЄ СТАНОВИЩЕ В СОВЄТАХ

ВАШИНҐТОН. — Появилися вісти, що американський амбасадор до Совєтів Вилйем Г. Стендлі має покинути своє становище і покінчити крізу амбасадорів після відкликання Літвінова. Одначе справа Стендлія представляєть інакше ніж Літвінова. Стендлі мав вже давно намір покинути службу з причини здоровля, а Літвінова відкликали.

КАНАДА СТАНЕ БАЗОЮ ДЛЯ БРИТІЙСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПАЦИФІКУ

КВЕБЕК. — Зогляду на намірені воєнні операції на Тихому океані видвигнено дуже важну справу, а то, якими базами буде послуґуватися Велика Британія в часі офензиви. Канада позбулася британійського ґарнізону ще перед 70 роками, коли стала домінією з британійської кольонії і від тоді пильно береже своїх прав. Через спільну конечність боротьби проти Японії виринула теж конечність відступити пристані на Тихому океані для вжитку анґлійських сил. Це делікатна справа, яку мабуть уже наладнано, але ще не проголошено.

ХТО СЛУЖИТЬ У ЗБРОЙНІЙ СИЛІ, БУДЕ ВІЛЬНИЙ ВІД ПОДАТКОВОЇ ДЕКЛЯРАЦІЇ

ВАШИНҐТОН. — Члени американської збройної сили, все одно, чи це вояки в армії, у воєнній фльоті чи летунськім корпусі, будуть звільнені від висилання податкових декларацій в дні 15. вересня. На підставі закона про плачення податків при виплаті зарібків, кожен податковець має вислати податкову деклярацію згаданого дня, але вояків від цього звільняють. Фармери мають дозвіл відложити ці деклярації до 15. грудня.

Московська "Правда" за інвазію Европи через Анґлійський Канал з Анґлії

МОСКВА. — В офіційнім органі комуністичної партії „Правда" появилася довга стаття на тему анґлійської воєнної економіки. У цій статті представлено цифрами і фактами, і то перший раз у Совєтах, яку величезну воєнну силу нагромаджено в Анґлії, як щодо воєнного знаряддя так і війська. Ось та нагромаджена сила стоїть у протилежности до анґльо-американського вояк вання на суші, пише „Правда", бо вона малаб тоді властиве значення, якщоб Анґлію використано для властивих воєнних операцій. А такою воєнною оперaцією являється для „Правди" напад з Анґлії на Німеччину. Ча опис пише, що Анґлійський канал це найкоротший шлях, що заведе в саме серце Німеччини, що з стратеґічного боку незвичайно важне. Американські кореспонденти, що згадують за цю статтю, додають теж і свої пояснення. Вони кажуть, що це є свого роду офіційний совєтський погляд на те, що врадили в Квебеку. Совєти далі стоять на тому, що тільки „другий фронт" зможе вкоротити війну, а всьо інше продовжить, чого саме хоче Гітлер, а чого Совєти найбільше бояться. Теж говорять у Совєтах і про те, що можнаб заатакувати Німеччину і через Францію, а Францію можнаб здобувати таким самим способом, як Аліянти здобували Пантелерію чи Сицилію.

НІМЦІ ПРО АЛІЯНТСЬКІ МОЖЛИВОСТИ НА СЕРЕДЗЕМНІМ МОРІ

БЕРН (Швайцарія). — Берлінський кореспондент швайцарської ґазети „Нає Ціріхер Цайтунґ" пише, що націстська воєнна верхівка переконана, що Аліянти є вже на Середземному морі такі сильні, що можуть зачати властиву інвазію Европи рівночасно з Італії й через Балкан. Німецька воєнна тактика стоїть тепер, кажуть далі, перед завданням, чого боронити, а що залишити, щоби скоротити оборонну лінію. Німці теж думають, що Аліянти не будуть нападати через північну Европу, Норвеґію і Фінляндію. Мабуть і тому вони звідтам вицофують деякі сили. За місця інвазії Аліянтів німці вважають Італію, Балкан і полудневу Францію, але готуються і до боротьби в північній Франції та в Бельґії й Голяндії.

АМЕРИКА ВІДМОВИЛА ҐЕН. ФРАНКОВИ ЩОДО ДОСТАВИ ЗБРОЇ

ЛОНДОН. — Достовірні джерела подають, що уряд Злучених Держав відмовив проханню еспанського уряду доставляти Еспанії воєнне знаряддя за готівку. Це не має мати нічого спільного з упімненням Еспанії з боку британійського уряду щодо її становища у цій війні, себто щодо її підпори Гітлера і Мусолінія. Американське становище таке, що якщо Еспанія заховає невтральність, якої повинна придержуатись, то нащо їй зброї. Американське рішення вважають першим офіційним ударом в еспанського диктатора ґен. Франка.

ДЖІП НА ШИНАХ.—Американська армія в Австралії вживає для перевозових цілей американські автомобілі „джіп", заосмотрюючи їх в колеса, що їх мають залізничі ваґони. Таким чином джіп їде по шинах як льокомотива.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАНЯЛИ ХАРКІВ ШТУРМОМ, ВІДНІСШИ ВЕЛИКУ ПЕРЕМОГУ

ЛОНДОН. — Скінчився 17-дневний наступ Совєтів, звернений в першу чергу на здобуття Харкова. Зломано німецьку оборонну силу і занято Харків по завзятій вуличній боротьбі. Німецькі війська є тепер на цілій лінії у повнім відвороті. Намагання німецької команди є таке, щоби цей відворот вдержати в порядку і відступати далі звільна, щоби таким чином підготовити кращу оборону там, де задумують німці зупинитись. А це, як дехто заповідає може статись допевва аж над Дніпром. Харків здобували до 150 тисяч совєтського війська. Друга совєтська сила наступає на німців в напрямі Донецького басейну, який, як надіються, готов бути скоро звільненим. В такому разі німці втратилиб теж і Крим, а Чорне море сталоб знов до совєтської розпорядимости. Коли іде про сам Харків, то він цілий в цілковитій руїні. При тому треба мати на увазі, що місто заняли німці перший раз 24. жовтня 1941 року, та що воно бачило до цього часу аж чотири переміни, підчас яких раз нищили місто совєтські війська, а другий раз німецькі. І так було за кожною зміною, бо кожний старався залишати ворогові тільки руїни.

ВЕЛИКА РАДІСТЬ У МОСКВІ.

МОСКВА. — Сталін відзначив здобуття Харкова окремим денним приказом, що його передано через радіо. А крім цього зарядив салют з гарматніх стрілів. Проголошено, що дано 30 стрілів з 234 гармат. При тому завважують, що як занято Орел і Білгород, то Сталін зарядив таку саму скількість вистрілів, але з 120 гармат. Крім цього влаштовувано різні паради, получені з фаєрверками. Теж пригадують, що від часу як зачато літню офензиву, себто від 5 липня, вбито і ранено до міліона німців. Теж кажеться, що німці розпучливо боронили Харкова.

ВІДСТУПАТИ, АБО ЗДЕРЖАТИ!

ЛОНДОН. — Військові глядять на воєнну ситуацію в Україні в такий спосіб, що німці змушені там тепер з поспіхом відступити аж до Дніпра, аби вжити усіх своїх сил і в розпучливім намаганню пробувати здержати совєтські наступи. Якщоб сталось те останнє, то це означалоб перерву, хвилевий застій, що був би для німців дуже корисним. Але й совєтські частини, кажеться далі, не зможуть дуже далеко заганятись, бо й вони потребують відпочинку і доповнення, як це завжди буває по офензивах. Крім цього вони не захочуть поповнити знов давньої помилки і заганятись задалеко, а пождуть, заки буде наладнаний звязок з дальшими частинами, що остали позаду.

ПОШИРЮЮТЬ ЗДОБУТКИ НА АЛЕВТСЬКИХ ОСТРОВАХ.

ВАШИНҐТОН. — Американські й канадійські частини заняли в групі Рет Айленд на Алевтських Островах малий острівець Зіґола, на якому ворога не було. Острів може бути вжитий для збудовання радіової стації, а на що інше не надається, бо є гористий. Можна хіба збудувати на нім мале летунське поле для літання у нещасливому випадку.

БОМБАРДУЮТЬ БЕЗУПИННО ІТАЛІЙСЬКУ СУШУ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Від кількох днів американські бомбери літають над полудневою Італією і нищать залізничі получення та такі місцевости як Салерно, що мають стратеґічне значіння, чи важні з комунікаційного зогляду. При тому приходиться зводити повітряні бої з німецькими летунами, які виявляють велику активність, не подібну до тої, що її зустрічали американці в Сицилії. Та проте від часу як зачато бомбардувати італійську сушу, знищено вже 114 німецьких літаків.

ЯПОНЦІ ЖИЛИ НА КІСЦІ В НОРАХ.

КІСКА (Алевтські острови). — Американські воєнні кореспонденти, що перебувають з американськими частинами на Алевтських островах, вже надіслали свої враження з Кіски, щойно відбитої від японців. Кажуть, що американці застали там будинки, але вони не для їхнього вжитку, включно з тим будинком, де жив сам командант японських частин. Виходить, що японські вояки жили як звірята, в ямах, лісах, чи скалах. Можливо, що це тому, щоби краще ховатись перед бомбами.

ЧУНҐКІНҐ БОМБАРДОВАНИЙ.

ЧУНҐКІНҐ (Китай). — По майже дволітній перерві знов зявились японські летуни над Чунґкінґом, столицею демократичного Китаю. Скинули бомби в околиці, вбивши 20 цивільних людей, а 14 тяжко ранивши. Воєнних обєктів не зачіпали.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Готова обернутись в пустиню

Найбагатша земля в Европі — українська земля — готова підпасти такому новому знищенню, що з неї залишиться по війні хіба тільки пустиня. Ось це не є ніяка не провірена вістка, а така, що походить від тих, що свідками теперішніх боїв в Україні. Про це пише виразно А. Верт у кореспонденції до „Ню Йорк Таймс".

Воєнне положення на советсько - німецькому фронті тепер таке, що найбільші й найзавзятіші бої ведуться на українських землях. Саме там, біля Харкова, де колись Квітка Основяненко писав свої незабутні оповідання. Там, де пливе Ворскла, оспівана Котляревським, що була свідком битв з татарами як і татарського лихоліття в Україні. Там, де Диканька й ці інші місця, що то такою фантазією наповнили Гоголя, завдяки якій його твори про цю землю, її природу та людей, стали безсмертними. Ось там тепер ідуть ті бої, що мають прогнати німців з України, але заразом принести Україні й нове знищення.

Ми добре памятаємо, що сталось з Україною, як на неї напали німці. Відступаючі советські частини, згідно з приказом Сталіна, залишали по собі, де тільки змогли, тільки — „обсмалену землю". Тим і пояснюється те, що німці ще й досі не дістають з України того, на що рахували. Колиж вони не дістають, то що дістає український нарід? Цеж ясне, що окупант дере, що тільки вдерти вдасться. І вже цього одного вистарчає, щоби виробити собі образ, як живеться людям в Україні.

Та виходить, що стане ще гірше бо як описують кореспонденти, німці відступаючи теж „обсмалюють землю". І то з німецькою точністю і докладністю. . . Забирають, що вдасться забрати, а решту рівнають з землею. Коли іде про Московщину, то німці на тих землях, які вспіли заняти, теж знищили, що тільки могли. Та тут таки вся українська земля в їхніх руках і вся українська людність! Значить, що ціла Україна буде змушена знов пережити ще одно „обсмалення". Бо так виглядає, що дальші бої Советів з Німеччиною будуть відбуватись уже тепер головно на українській території. І так може тягнутись аж до кінця війни, бо німці будуть старатись вдержатись в Україні якнайдовше.

Ось тому і багато є правди в тому, що переказує згаданий вище кореспондент за советським офіцiром, що в Совєтах є тисячі таких місцевостей як Лідіце, маючи на увазі ось ту невеличку щодо населення місцевість у Чехії, що її націстська влада знищила в дикунський спосіб. Подія ця, як відомо, відбилася голосним протестом теж і на американській землі.

Ось таких „Лідіце" було повно в Україні вже тоді, як націсти здобували Україну. Та буде їх ще далеко більше, як націсти будуть відступати. Тому цілком слушно заповідається, що як Німеччина не буде скоро розгромлена і війна потриває довше, ціла Україна переміниться в одну велику пустиню.

Страшні це слова. Над ними треба добре застановитись і американським українцям та готовитись заздалегіть до несення помочі тим, що на тій пустині залишаться ще живими.

Третя Воєнна Позичка

Кожний день приносить нам тепер не одну, а кілька вістей про успіхи Аліянтів на різних фронтах з тим, що наші американські частини проявляють всюди щораз більшу активність, і то таку, якою гордиться ціла Америка. З усіх боків заповідають, що наблизився рік рішальних змагань в Европі. Значить, що як так далі піде, то можна надіятись, що до року може скінчимо з Гітлером і націстами. Та це може статись тільки в такому випадку, коли наші воєнні зусилля будуть зростати, а не маліти. Армія наша мусить збільшатись, а не меншати. Наших бомберів мусить бути щораз більше. І те саме треба сказати про воєнну і торговельну фльоту, що тепер на воєнній услузі. Словом: уся воєнна машина мусить бути ще більше удосконалена і посилена новим воєнним знаряддям. А все те мусить бути створене людськими руками. У фабриках, чи деінде. І все те мусить бути оплачене.

Дня 9. вересня зачнеться офіційно кампанія за підписи на проголошену департаментом скарбу Третю Воєнну Позичку. Та так є, що по всіх місцях уже тепер підготовляються до цеї кампанії. Так є, що різні національні групи, організації та громади не ждуть на офіційне проголошення нової державної позички, а вже тепер збирають деклярації на ту позичку.

Очевидно, що з цею кампанією не є і не буде інакше, коли мова і про американсько-українські організації та громади і церкви. Ми тільки отсе звертаємо увагу на те, що всім нам треба і тим разом вивязатись з ось цього горожанського обовязку якнайкраще. Дехто може глядіть на закупно воєнних бондів тільки як на „патріотичне діло". Та памятаймо, що дуже важне, що ті бонди є теж найкращою в світі грошевою інвестицією. Вони є теж те саме, що й готові гроші, бо їх можна в потребі кожного часу виміняти за готівку. Від готових грошей різняться хіба тим, що дармо не лежать в єховку, а приносять процент.

Ми помагаємо нині цілому світови, що є по боці Обєднаних Держав. При всіх наших величезних воєнних видатках, що сягають у сотні біліонів долярів, ми проте є і далі будемо найбагатшим краєм у світі. І скільки ми не видалиб і не задовжились, американський доляр і американський воєнний бонд буде ще найліпшою в світі монетою і найліпшою в світі інвестицією. Це є така правда, в яку ніхто в світі не сумнівається, включно з тими ворогами, з якими воюємо.

Позичка, з якою звертається до нас уряд, є потрібна на ведення війни, на її скоре й переможне закінчення. І це є другий і найважніший аргумент, який мусить переконати кожного з нас, що треба піти на зустріч вимогам нашого уряду і дати, як це досі завжди було, ще більше, ніж він цього вимагає.

Ми переконані, що американські українці це все добре розуміють і без цього писання. Та нагадувати треба, бо хочеться бачити українців між першими.

ГОЛОС ПРО "ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ СПІВЖИТТЯ"

В „Америка-Ехо" з 8. серпня б. р. є поміщена стаття п. н. „Польсько - українська справа", якої автор виходить у цій проблемі з дещо іншого становища, як це ми звикли зустрічати в польській пресі, коли вона забирає слово про польсько-українські відносини.

На вступі автор, С. Зигмунт, стверджує, що ця справа турбує „від кількох місяців" голови польських політиків у Лондоні, а теж польських лідерів в Америці й польсько-американську пресу. Колись, каже автор, польські іміґранти співали „не кинемо землі, де наш рід", а таки кидали її й виїзджали в світ... В подібний спосіб, каже він, співаємо тепер і „не віддамо східних кресів"!

Далі звертає увагу на те, як то польський уряд і польське громадянство в Польщі цілковито злегковажили собі „західного сусіда", себто німців, не думаючи про те, як перед ним охоронитись і як від нього відібрати давні польські землі. А це важне й тепер, бо й тепер підносяться голоси навіть в Англії, каже автор, що не признають Польщі права до Східних Прус, які Польща хотілаб дістати.

Потім переходить він до того, як відноситься українська преса в Америці й Канаді до Польщі й поляків. І пише таке: „Українська преса на іміґрації, українські діячі й українські організації на іміґрації навіть і чути не хочуть про те, щоби по тій війні їхні браття мали позіставати „під панованням польських панів". Таке вони голосять віддавна. Нажаль, ми з ними не живемо, їх газет не читаємо, на їхні віча не ходимо, тому і цеї їхньої „волі" не знаємо".

Далі автор обговорює польські „історичні" аргументи за те, щоби прилучити західньо-українські землі до Польщі. Каже, що якби такі аргументи мали рацію, то нині моглаб Англія на підставі подібних „історичних прав" посягати по Злучені Держави Америки, Еспанія по Латинську Америку, Францію по Шкоцію, а Англія по Францію і т. д.

Ще далі побиває автор нерозумну польську пропаґанду, що голосить, що на згаданих українських землях живе коло пять міліонів поляків, забуваючи, що навіть у такому випадку більшість є в містах, а на провінції більшість є українська людність, що „вже кількаліт перед цею війною дала до зрозуміння, що не хоче належати до Польщі", наслідком чого була і славна польська „пацифікація" українських сіл.

Автор є тої думки, що саме ось та „пацифікація" була тою краплиною, що переляла в українців чашу горечі — проти поляків. Бо вони жадали автономії, а дістали зате — пацифікацію... Тоді каже автор, „можна ще було з українцями договоритись", але „нині, як здається, вже є запізно". І чимскорше дораджує автор, будемо на цю справу глядіти цілком реально, том ліпше буде для Польщі.

Хто як хто, каже автор, а поляки повинні памятати на свою власну 135-літню неволю, розбори і гнет і ту посвяту, з якою вони змагали до здобуття незалежности і самостійного життя. „А коли цінимо свою власну свободу і самостійність, не відмовляймо цього іншим, а зокрема братньому українському народові, котрий, признаймося до цього щиро, багато витерпів для Польщі..."

Ще далі автор пише, що шкода говорити полякам про „польсько-українське співжиття", бо **„Вони того співжиття не хочуть. Вперлися і не хочуть"**. І чи силою їх до цього запрягати? Таж на те навіть світ не дозволить, каже автор.

Ще автор обговорює, що це „польська політика" загнала українців до „союзу з Росією". Це політика польських „маґнатів, власників земельних маєтків, лісів, тартаків, цукрових фабрик" і т. д. Це політика, що відкинула в давних часах козацьку поміч, бо панам добре жилось на загарбаних українських землях. Так, пощо, пише автор, було панам зговорюватись з „українськими хамами", потомками Ґонти і Залізняка?

Ще автор дорікає польській політиці за її відношення до українського народу під австрійським пануванням. Згадує як по польсько-українській війні українці не могли добитись автономії, ні навіть українського університету у Львові.

Ось така політика, каже автор, давала Росії аргументи проти Польщі, які вона використала і використовує на те, щоби забрати всі українські землі для себе. Автор дораджує полякам не нарікати на Ванду Василевську, що признає українцям право на самостійне державне життя, та вважати її за те „ворогом Польщі". Бо „ворогами є ті поляки, що відмовляють українському народови ось таких прав, та що бажалиб ось той нарід задержати при Польщі силою", каже автор.

При кінці автор радить полякам думати тепер над тим як відібрати від німців давні польські землі, та як з тих земель позбутись німців. Він теж переконаний, що як Польща дійсно відродиться на нових основах, то українці тоді пригадають собі за неї й за Люблинську Унію, зокрема тоді, як їм надоїсть „федерація з Росією. Тоді й буде можлива федерація України з Польщею закінчує автор.

Як приготовляється Росія на післявоєнні часи?

Олександер Верт, московський кореспондент Асошіейтед Прес, прислав для вжитку американських газет свої спостереження про приготування Росії на післявоєнні часи. Він стверджує, що Росія тепер всіми силами занята війною, одначе не спускає з ока і підготови будучности. І між цивільним населенням і в армії багато говорять про щасливі дні, якими заживе ціла Росія після війни. Головними признаками будучого життя являються в їх уяві добробут, забеспека й могутність. Кожен росіянин тепер свідомий, які можливости має його край та яке славне життя можна буде розвинути в короткім часі після війни, коли хоч частину теперішньої енерґії зужиткується на розбудову краю так як тепер її видається на війну.

Росія глибоко заінтересована в забеспеці, але це можливе лише тоді, коли будуть европейські справи наладнані вдоволяючо для Росії. Західні границі, приємливі для Росії є ті, які вона мала в 1941 р., значить вони мають обіймати Західню Україну, північну Буковину й Басарабію, Литву, Латвію й Естонію. Росіяни зовсім щиро думають про незалежну Польщу, одначе під умовою, щоб вона не була ячейкою, з якої має повстати „Східньо-европейська Федерація" держав, як санітарний кордон звернений проти Росії, бо його в майбутности моглиб контролювати німці. Нема сумніву, що в такій федерації Росія не моглаб брати участи і тому Сталін бачить забезпеку для Росії лише в співділанню з Польщею в військовім союзі.

Таксамо глядить Росія на німецьку проблему з точки забезпеки, отже придумує способи, щоб не повторилася німецька інвазія проти Росії. Це можна осягнути через ослаблення промислу Німеччини, а це вже почасти роблять Західні Держави тим, що бомбардують німецькі промислові осередки. Одначе, як далеко буде Росія забезпечена міжнародними договорами, покаже щойно будучність. Тому Росія мусить сама себе забезпечити великою армією.

Навчена досвідом, Росія не хоче ризикувати. Бо крім німецького імперіялізму може ще грозити Росії якабудь агітація проти її занадто великої мілітарної могутности. Така агітація може повстати колинебудь і тоді знову будуть говорити про большевизм, а під большевизмом будуть розуміти російський імперіялізм. Хоч кожен знає, що Росія має мирові наміри, то така кампанія все можлива.

Тільки про забезпеку. У внутрішнім життю молодь має свої ідеали. Вони не живуть заборчими плянами, а бажанням розвинути багатства Росії й подорожувати від Кавказу аж по Камчатку. Очевидно, що наперед мріє молодь про відбудову. На її думку ця відбудова потриває яких 15 літ. Щойно потім прийде черга на нові подвиги, на розслідки і на нову будову. Вже тепер передбачують вони нові трактори й годівлю худоби, бо тепер цього всього вже майже не стало. Таксамо треба буде постачити всяких харчів для міст і краму для всього населення. Хоч Росія в засаді не є самовистарчальна, то всетаки вона не буде мати що експортувати після війни, а мусить затримувати вироби для свого життя.

Тому, що війна для теперішньої Росії є найбільшою тра-

(Докінчення на стороні 3-тій)

ІВАН ФРАНКО

Борислав Сміється

(Повість)

24)

От так було й тепер. Мовчки йшов Бенедьо, слухаючи оповідань ріпників про погане бориславське життя. „Як же це так, — думалось йому, — що стільки тисяч народу день воза день терпить таку неволю, а ще інші тисячі раз-у-раз прибувають на такий самий празник? Самі собі псують. Правда, тим по селах ще гірше, бо хоч ніхто над ними не збиткується, ніхто їх так не обдирає, то зате голод. Господи, і як же помогти такій купі народу? Ніхто не в силі їм помогти".

— А як же ви, — спитав враз Бенедьо ріпників, — не пробували деякого способу, щоби рятуватися?

— А який же може бути спосіб? — відповів ріпник простодушно. — Тут способу нема ніякого.

Бенедьо понурив голову. Те саме, до чого він додумався, ріпник висказав так рішуче, з найбільшою певністю. Значить, воно так і мусить бути. А, може, спосіб є, тільки що вони або сліпі та не видять, або тільки ліниві, не шукають, а то найшлиб і побачилиб.

— Ну, а трібували ви робити складки між собою, щоб одні одних рятували в біді, в слабості? — спитав Бенедьо.

Ріпники розреготалися.

— Ну, скільки там тих складок треба би, щоби порятувати всіх бідуючих! Адже й так кожний там бідує.

— Ну, але один більше бідує, другий менше. Всеж таки можна би зарятувати більше бідуючого, хворого, безробітного. От так, як у нас, мулярів, у місті.

— Е, що у вас інша річ, а тут інша. Тут нарід збиранина зі світу!

— А в нас хіба ні?

— Е, а все таки, що у вас можна вдати, того в нас ніхто на світі не вдасть.

Ріпники не знали своєї сили і не вірили в неї.

Бенедьо знов утих і почав роздумувати над їх словами.

— **Е, ні,** — заключив він, — видко вже з того, що мусить бути якийсь спосіб на ту нужду, тільки вони одні сліпі та не найдуть, а інші ліниві та не шукають того способу!

Між тим наші пішоходи лишили наліво тустанівську дорогу, по котрій ішли досі, звернули на північну стежку, що вела через річку і горбок до Борислава. Перебрівши річку і зійшовши поміж густим гложжям та ліщиною на її крутий, високий берег, вони вже й стали на вершку горбка. Неподалік перед ними лежав Борислав, мов на тарелі. Невисокі під гонтям доми біліліся до сонця, мов сріблява луска. Понад дахами де-не-де виднілися червоні тонкі і високі комини нафтарень, мов криваві пасмуги, сягаючі до неба. Далеко, на другім кінці Борислава, на горбі, стояла стара церковця під липами і круг неї ще тислися останки давнього села.

Бенедьо хоч бував і перед тим у Бориславі, але все тільки коротко. Він не знав тут місцевости. Тому то він розповів ріпникам, де і на якій площі казано йому ставати на роботу, і просив їх, щоби йому показали, де є та площа. Ріпники зараз догадалися, де є те місце, і показали його Бенедьові. Це була досить обширна рівнина між високими берегами річки туй перед входом до Борислава, трохи віддалік наліво від губицького гостинця. Хат близько було небагато, і Бенедьо, розставшися з ріпниками, рішився йти хата від хати і питати за помешканням. Але в перших хатах, до котрих зайшов, йому не хотіли винаймити помешкання на довший час. Хати ті були низькі і дуже широкі, — очевидно, під їх дахами містилося багато закамарків для поміщення ріпників, а корисне положення їх на краю Борислава давало їм можність бути пристановком для всіх свіжо або пізно прибуваючих.

Так пройшов Бенедьо даром пять чи шість хат. Далі опинився на вулиці перед старою, маленькою хатиною і став, не знаючи, чи йти й сюди питати місця, чи обминати цю будку, а йти далі.

Хатина була, як усі інші, під ґонтами, тільки що старі гонти понадгнивали і поросли зеленим мохом. До вулиці виходило двоє віконцят, котрі ледве трохи глипіли над землею; а ще з високо насипаної вулиці просто проти них спливало з вулиці болото, замулюючи стіну чимраз більше і вже ось-ось досягаючи струхнілих варцабів. Перед хатиною була, як і перед іншими, голотеча: ні городця, ні муравника, як це водиться деінде. Аж по хвилі рішився Бенедьо не минати і цеї хати.

Дверці скрипнули, Бенедьо ввійшов до малесеньких, темних сінців, а відти до обіленої світлиці. Він здивувався, заставши тут старого ріпника й молодицю. Молодиця, коло тридцяти літ, у білій сорочці з червоними застіжками, сиділа на лаві під вікном, оперши голову на лікоть, і плакала. Старий ріпник сидів посеред хати на низенькім стільчику, з люлькою в зубах і, очевидно, потішав її. Коли Бенедьо ввійшов до хати, молодиця швидко обтерла сльози, а старий ріпник зачав кашляти і довбати люльку. Бенедьо поздоровив їх і запитав, чи не принялиб його на довший час на мешкання. Ріпник і молодиця глянули по собі і хвилю мовчали. Далі відозвався ріпник:

— Га, або я знаю? Ось молодиця; це її хата; як вона скаже, так буде.

— Бодай вас! — відказала різко молодиця. — Як я скажу! Я тут уже цілий рік не сиджу, і Бог знає, чи буду коли сидіти, — і вона рукавом обтерла знов сльози, — а ви мене в то вдаєте. То як ви скажете, бо ви тут сидите. Як вам буде до вигоди, то так і робіть, а я тут що можу сказати!

Старий ріпник трохи змішався і почав ще пильніше довбати свою черепяну люльку, хоч у ній і нічого вже не було. Бенедьо все ще стояв край порога з мішком на плечах.

— Хатина тісненька, як бачите, — зачала знов молодиця, — може вам і невигідне буде. Ви, як виджу, з міста, не привикли до такого, як тут у нас...

Молодиця говорила так, вгадуючи по нахмурених бровах думку ріпника, буцімто він хоче відмовити Бенедьові.

(Дальше буде)

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЗА ЛИПЕНЬ 1943 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	314.00
2.	402.96
3.	131.53
4.	90.00
5.	282.02
6.	29.94
7.	276.54
8.	240.29
9.	182.15
10.	162.39
11.	135.83
12.	99.88
13.	80.67
14.	34.92
15.	9.18
16.	90.30
17.	32.52
18.	129.73
19.	12.05
20.	314.64
21.	174.55
23.	63.59
24.	110.12
25.	157.14
26.	27.11
27.	47.17
28.	147.38
29.	204.00
30.	78.98
31.	259.38
32.	32.84
33.	266.23
34.	101.32
35.	47.01
36.	163.08
37.	146.16
38.	308.18
39.	419.56
40.	28.81
41.	25.08
42.	198.34
43.	66.93
44.	123.53
45.	457.95
46.	20.27
47.	65.05
48.	42.18
49.	33.38
50.	177.62
51.	70.72
52.	91.74
53.	178.25
54.	159.76
55.	75.10
56.	141.39
57.	192.48
58.	233.83
59.	224.55
60.	41.68
61.	125.69
62.	206.45
63.	554.50
64.	148.93
65.	233.10
66.	140.95
67.	203.54
68.	22.65
69.	168.59
70.	323.01
71.	103.19
72.	142.43
73.	91.79
74.	33.37
75.	221.64
76.	355.20
77.	117.59
78.	106.46
79.	21.09
80.	75.84
81.	133.45
82.	69.42
83.	241.08
84.	248.39
85.	379.33
86.	224.74
87.	174.53
88.	9.14
89.	46.06
90.	238.66
91.	420.48
92.	22.72
93.	55.87
94.	846.63
95.	124.54
96.	251.33
97.	185.30
98.	131.45
99.	190.31
100.	87.32
101.	47.58
102.	899.75
103.	122.53
104.	288.86
105.	210.28
106.	299.28
107.	96.70
108.	128.39
109.	158.71
110.	9.81
111.	34.04
112.	518.45
113.	73.08
114.	52.78
115.	30.61
116.	74.04
117.	108.77
118.	78.99
119.	57.11
120.	292.72
121.	194.58
122.	58.17
123.	189.13
124.	113.04
125.	186.25
126.	100.04
127.	236.69
128.	47.96
129.	29.76
130.	505.45
131.	30.75
132.	151.72
133.	212.41
134.	106.27
135.	67.62
136.	213.33
137.	179.78
138.	73.84
139.	57.80
140.	87.38
141.	30.88
142.	119.13
143.	228.95
144.	65.79
145.	146.46
146.	201.55
147.	589.89
148.	46.60
149.	139.95
150.	146.20
151.	160.19
152.	65.28
153.	9.57
154.	41.98
155.	515.49
156.	152.29
157.	29.00
158.	358.79
159.	91.13
160.	122.75
161.	201.12
162.	93.78
163.	245.91
164.	223.95

Відділ	Заплатив
165.	61.44
166.	43.35
167.	88.91
168.	213.33
169.	43.22
170.	237.75
171.	123.69
172.	47.43
173.	108.65
174.	31.85
175.	305.61
176.	478.88
177.	159.33
178.	229.74
179.	254.36
180.	96.58
181.	152.08
182.	226.97
183.	139.26
184.	20.12
185.	76.31
186.	104.06
187.	43.12
188.	61.43
189.	6.82
190.	41.56
191.	159.41
192.	165.18
193.	85.51
194.	62.30
195.	50.67
196.	52.04
197.	33.17
198.	77.31
199.	38.27
200.	268.03
201.	52.74
202.	42.45
203.	17.69
204.	1,653.28
205.	21.38
206.	673.33
207.	68.36
208.	32.24
209.	68.36
210.	77.19
211.	229.85
212.	66.27
213.	324.58
214.	31.15
215.	64.53
216.	26.97
217.	453.19
218.	291.22
219.	519.04
220.	196.26
221.	1,299.60
222.	32.06
223.	308.65
224.	38.18
225.	22.87
226.	72.26
227.	128.84
228.	83.64
229.	179.38
230.	367.38
231.	23.62
232.	70.83
233.	82.04
234.	209.59
235.	156.67
236.	180.44
237.	258.43
238.	332.48
239.	325.13
240.	88.25
241.	115.50
242.	286.74
243.	84.38
244.	23.66
245.	195.10
246.	88.21
247.	297.36
248.	88.07
249.	39.30
250.	13.49
251.	349.40
253.	107.61
254.	232.49
255.	59.55
256.	71.85
257.	34.37
258.	35.88
259.	230.18
260.	154.04
261.	40.09
262.	78.19
263.	56.48
265.	85.35
266.	106.01
267.	112.80
268.	170.82
269.	49.40
270.	261.61
271.	152.81
272.	154.13
273.	12.65
274.	248.50
275.	112.95
276.	351.45
277.	302.29
278.	31.41
279.	22.70
280.	187.91
281.	280.87
282.	14.00
283.	204.21
284.	113.98
285.	16.60
286.	69.51
287.	33.65
288.	312.35
289.	44.29
290.	92.56
291.	208.28
292.	775.01
293.	320.19
294.	48.52
295.	204.90
296.	825.34
297.	17.98
298.	98.63
299.	191.71
300.	173.03
301.	165.36
302.	13.07
303.	92.75
304.	119.93
305.	122.87
306.	29.10
307.	54.32
308.	103.88
309.	39.67
310.	119.58
311.	21.61
312.	109.40
313.	15.00
314.	24.08
315.	20.61
316.	393.64
317.	100.49
318.	138.26
319.	109.65
320.	146.84
321.	91.90
322.	80.84
323.	107.38
324.	249.46
325.	1,094.91
326.	102.37
327.	38.80
328.	24.47
329.	36.89

Відділ	Заплатив
330.	216.98
331.	102.02
332.	175.74
333.	134.96
334.	312.11
335.	116.80
336.	286.07
337.	18.63
338.	320.20
339.	127.86
340.	22.36
341.	600.69
342.	190.99
343.	109.14
344.	90.22
345.	162.91
346.	16.51
347.	167.90
348.	310.70
349.	38.72
350.	178.76
351.	70.45
352.	119.15
353.	62.81
354.	18.77
355.	74.45
357.	66.48
358.	257.56
359.	62.95
360.	28.78
361.	1,629.65
362.	73.20
363.	160.06
364.	518.28
365.	58.23
366.	18.88
367.	408.98
368.	52.23
369.	292.54
370.	292.55
371.	269.07
372.	80.99
373.	38.36
374.	57.37
375.	174.46
376.	29.90
377.	19.06
378.	59.40
379.	155.85
380.	47.72
381.	26.38
382.	27.68
383.	218.18
384.	44.08
385.	333.64
386.	55.90
387.	50.20
388.	164.98
389.	60.85
390.	201.55
391.	147.53
392.	21.63
393.	38.55
395.	87.93
396.	101.00
400.	111.24

Відділ	Заплатив
401.	46.76
402.	16.97
403.	257.58
404.	63.16
405.	94.61
406.	232.48
407.	116.77
408.	35.16
409.	62.93
410.	18.45
411.	46.46
412.	37.16
413.	67.37
414.	77.12
415.	49.52
416.	34.10
418.	37.39
419.	15.33
421.	58.70
422.	108.88
423.	28.91
425.	29.18
426.	36.12
427.	81.53
429.	44.92
431.	17.65
433.	36.56
434.	28.74
435.	58.66
436.	33.67
437.	21.23
438.	23.29
439.	322.39
440.	14.90
441.	112.45
442.	86.55
443.	41.38
444.	92.84
446.	80.27
448.	86.44
450.	8.26
452.	32.11
453.	84.27
454.	22.08
455.	76.43
456.	36.48
457.	74.17
458.	138.67
459.	12.87
460.	16.56
462.	64.05
463.	21.90
464.	37.03
465.	97.55
466.	43.56
467.	8.38
468.	11.54
469.	173.39
470.	11.84
471.	14.25
473.	224.55
475.	19.89
476.	221.57
477.	135.54
478.	100.89

Доплачено до вкладок за членів Згоди Братств з їх спеціяльного фонду 313.38

З місячних вкладок від членів обезпечених в нових родах обезпечення $68,053.01

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	12.00	221.	6.10
3.	2.42	225.	5.71
19.	1.58	230.	3.81
28.	12.03	234.	17.64
30.	9.53	237.	2.68
33.	15.82	243.	25.08
37.	16.20	245.	1.06
39.	29.06	257.	2.84
65.	14.02	262.	1.41
70.	3.80	268.	2.93
83.	2.86	274.	1.49
90.	11.51	275.	14.56
101.	2.84	276.	3.54
102.	4.96	277.	2.02
106.	7.23	278.	1.15
108.	4.72	284.	3.37
112.	7.52	286.	34.55
117.	4.46	292.	1.83
125.	2.66	298.	3.05
127.	5.65	305.	6.82
139.	2.35	316.	1.41
142.	8.40	321.	3.73
143.	10.49	328.	2.01
147.	23.75	334.	2.28
151.	6.28	335.	10.62
161.	1.92	336.	6.35
170.	4.94	342.	14.57
181.	1.57	349.	5.24
185.	6.68	358.	3.24
189.	3.49	361.	2.48
194.	81	367.	3.51
206.	3.96	370.	6.26
209.	4.26	371.	1.30
216.	16.18	384.	28.93
217.	2.74	388.	15.42

З місячних вкладок від членів обезпечених в старім роді обезпечення $ 514.68

Разом з місячних вкладок від членів	$68,567.69
Відсотки від бондів	3,655.52
Відсотки від морґеджів	2,879.13
Відсотки від членських позичок	355.48
Відсотки з банків	101.81
Відсотки від нотів	10.50
Чинш від реальностей	12,931.00
Прихід з друкарні і книгарні У. Н. Союзу	5,078.62
Перенос резерви за переписаних дітей до дорослих членів У. Н. Союзу	1,287.30
Надвишка при виміні канадійської валюти	23.33
Зворот виплаченої нагороди секретарям з молодечого департаменту до адміністраційного фонду	42.94
Зворот виплаченої нагороди лікарям за членів молодечого департаменту до адміністраційного фонду	14.50
Зворот уневажненого грошевого звороту	302.00
Сплати морґеджів	33,502.07
Сплати членських позичок	3,671.39
Сплати нотів	150.00
Продаж книжок в книгарні У. Н. Союзу	45.15

Сирітські части по бл. п.:

в. 151 Маркович Анна	250.00
в. 296 Подольська Наталія	250.00
Разом	$133,118.43

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 3 Мазурик Параскевія	1,000.00
в. 30 Касперевич Стефан	1,000.00
в. 36 Матковська Софія	500.00
в. 53 Маційовська Марія	1,000.00
в. 56 Гобак Олекса	500.00
в. 75 Тарас Василь	1,000.00
в. 87 Нестор Ілько	1,000.00
в. 112 Лазука Гелина	500.00
в. 149 Манько Андрій	1,000.00
в. 155 Скочипець Іван	1,000.00
в. 208 Мулик Микола	1,000.00
в. 296 Подольська Наталія	750.00
в. 334 Запотічний Йосиф	500.00
в. 342 Космовський Федор	1,000.00
в. 354 Сечковська Анна	250.00
в. 361 Фаренчак Андрій	1,000.00
в. 361 Тимків Федор	1,000.00
в. 361 Палеґа Катерина	500.00
в. 371 Яцента Анна	500.00

Інші виплати посмертного фонду:

Грошеві звороти	1,797.33
Дивіденда наново принятим членам	52.67
Податок від канадійських інвестицій	50

Виплати сирітського фонду по бл. п.:

в. 96 Зенчак Розалія	303.16
в. 109 Шуміов Анна	172.62
в. 147 Войтович Дмитро	100.83
в. 237 Кінька Анна	333.33
в. 326 Сворень Василь	109.38
в. 370 Швець Яків	237.00

Виплати з фонду Згоди Братств:

Доплачено до вкладок за членів Згоди Братств з їх спеціяльного фонду	313.38

Запомоги з запомогового фонду:

в. 20 Костюк Іван	35.00
в. 20 Старух Іван	35.00
в. 20 Гаврик Ефрозина	25.00
в. 28 Куцік Стефан (утрата ноги)	100.00
в. 29 Парсник Марія	25.00
в. 39 Танасишин Петро	35.00
в. 39 Пахолок Андрій	35.00
в. 39 Копчак Гаврил	35.00
в. 48 Куцаба Франко	35.00
в. 61 Шрамовят Іван	25.00
в. 76 Голубович Іван	35.00
в. 78 Ґонтарчик Василь	35.00
в. 78 Моточник Іван	35.00
в. 85 Бучинська Анна	25.00
в. 85 Шморгун Лев	25.00
в. 86 Попівчак Ефрозина	25.00
в. 87 Смільницький Петро	50.00
в. 98 Овада Іван	35.00
в. 99 Табона Катерина	25.00
в. 101 Кузів Федор	35.00
в. 101 Вадрус Василь	35.00
в. 109 Ґалас Петро	35.00
в. 121 Яворський Стефан	35.00
в. 135 Лазоришин Лука	35.00
в. 136 Брандибура Андрій	35.00
в. 161 Стефанович Андрій	50.00
в. 175 Шевчук Юрій	25.00
в. 175 Запоточний Михайло	35.00
в. 179 Любчин Ілія	25.00
в. 181 Ірза Йосиф	50.00
в. 187 Кобасюк Таця	25.00
в. 204 Козачек Михайло	25.00
в. 209 Місяк Юлія	25.00
в. 211 Карпів Василь	35.00
в. 213 Кушнір Павло	50.00
в. 219 Прокопович Юрій	35.00
в. 220 Романішак Іван	35.00
в. 222 Самчук Йосиф	25.00
в. 223 Малиборський Мих.	35.00
в. 223 Нагребецька Марія	25.00
в. 227 Хома Теофіля	25.00
в. 230 Бирка Анастазія	30.00
в. 254 Котик Антін	35.00
в. 281 Кібало Стефан	25.00
в. 292 Михалюк Іван	20.00
в. 307 Аркатин Текля	25.00
в. 306 Береза Стефан	35.00
в. 317 Моздзір Гаврил	35.00
в. 327 Дусенчук Іван	30.00
в. 330 Копек Т. Іван	35.00
в. 336 Васюник Онуфрей	35.00
в. 347 Холявський Филип	25.00
в. 367 Чолій Софія	25.00
в. 371 Біловус Катерина	25.00
в. 381 Наконечний Панько	35.00
в. 388 Коваль Микола	35.00
в. 403 Гавриляк Андрій	25.00
в. 403 Телех Іван	25.00
в. 406 Ковальчик Віктор	25.00
в. 457 Панчишин Катерина	25.00
в. 476 Марцінюк Михайло (утрата ноги)	100.00

Інші виплати з запомогового фонду:

Податок, вода і правні кошти при морґеджовій інвестиції	1,128.47

Інші виплати:

Податок, вода, світло, паливо і інші виплати на реальностях У. Н. Союзу	5,585.66

Виплати адміністраційного фонду:

Нагорода відділовим секретарям за другий квартал 1943. р.	8,657.32
Виплати друкарні і книгарні У. Н. Союзу	4,447.20
Свобода за орган	3,595.00
Кошти засідання головної контрольної комісії У. Н. Союзу	1,252.40
Платня головного уряду	900.00
Чинш за офіси У. Н. Союзу	625.00
Платня помічних сил	556.15
Кошти подорожі і репрезентації	474.55
Нагороди за нових членів	472.53
Стейти за дозволи (лайсенси)	305.00
Федеральний і стейтовий податок за помічні сили	248.24
Лікарі за нових членів	238.50
Свобода за праці і друки	178.51
Видатки канцеляр. на пошту	146.67
Оголошення	50.00
Фотографічні знимки членських аплікацій	34.46
Телефон	19.67
Асекураційні журнали	18.75
Направи і чищення машин в офісі У. Н. Союзу	18.00
Федеральний податок за відділових урядників	10.49
Канцелярійні прибори	9.00
Вода	7.50

Інвестиції готівки:

Інвестовано в морґеджах	4,000.00
Позички членам	1,012.00
Перенос морґеджової інвестиції до реальностей У. Н. Союзу	6,865.50
Податок, вода і кошти правні при перебранні морґеджової інвестиції	1,128.47
Разом	$62,465.24

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	7.88	64.	7.20
2.	16.42	65.	9.50
3.	3.15	66.	3.60
4.	1.80	67.	4.05
5.	8.55	69.	1.13
6.	1.80	70.	3.15
7.	21.37	71.	2.03
8.	9.23	72.	3.33
9.	11.50	73.	3.15
10.	1.42	74.	4.10
11.	10.60	75.	6.10
12.	68	76.	10.80
13.	7.20	77.	3.38
14.	4.50	78.	4.50
15.	75	79.	1.13
16.	3.85	80.	2.03
17.	6.75	81.	2.95
18.	90	82.	2.05
20.	6.30	83.	5.20
21.	7.20	84.	8.55
23.	1.80	85.	33.55
24.	4.28	86.	5.40
25.	3.40	87.	6.98
26.	2.70	89.	1.25
27.	23	90.	12.60
28.	7.20	91.	13.75
29.	6.55	92.	2.25
30.	7.42	94.	14.40
31.	5.40	95.	4.75
33.	19.15	96.	10.35
34.	6.30	97.	9.90
36.	11.70	98.	4.95
38.	7.45	99.	4.05
39.	21.38	100.	2.50
40.	90	102.	13.05
41.	1.58	103.	1.80
42.	11.03	104.	1.14
43.	2.90	105.	4.05
44.	4.73	106.	4.50
45.	11.48	107.	5.40
46.	45	108.	90
47.	2.69	109.	7.43
48.	5.85	110.	2.95
50.	7.88	112.	14.67
51.	2.03	113.	4.28
52.	10.15	114.	70
53.	6.30	115.	25
54.	3.80	116.	7.65
55.	4.75	117.	90
56.	6.75	118.	2.95
57.	12.15	119.	1.35
58.	4.27	120.	4.95
59.	5.85	121.	10.13
60.	1.00	122.	2.25
61.	12.60	123.	3.60
62.	3.60	124.	5.18
63.	22.95	125.	10.80

Відділ	Заплатив
126.	5.18
127.	8.55
128.	1.35
130.	25.00
132.	2.05
133.	2.00
135.	3.83
136.	11.93
137.	8.78
138.	3.85
139.	20
140.	4.75
141.	90
142.	11.50
143.	5.63
144.	5.68
145.	4.60
146.	2.70
147.	26.10
148.	3.38
149.	6.30
150.	25.65
151.	8.10
154.	70
155.	7.90
156.	8.80
157.	68
158.	10.13
159.	4.05
160.	3.83
161.	4.95
162.	1.35
163.	2.80
164.	37.58
165.	7.20
166.	1.03
167.	5.40
168.	2.25
169.	1.15
170.	9.90
171.	11.71
172.	7.20
173.	3.15
174.	2.46
175.	8.80
176.	18.00
177.	3.60
178.	4.75
179.	5.18
180.	9.45
181.	25
182.	3.15
183.	1.80
185.	5.18
186.	13.43
187.	45
188.	5.18
191.	6.75
192.	9.23
193.	2.00
196.	2.70
198.	1.00
199.	90
200.	17.10
201.	3.38
202.	2.70
204.	137.93
205.	2.70
206.	18.00
207.	2.25
208.	45
209.	68
210.	1.13
211.	7.20
212.	4.05
213.	7.65
214.	68
217.	18.22
218.	4.05
219.	20.03
220.	7.65
221.	73.81
222.	2.92
223.	18.25
224.	4.05
225.	5.40
227.	90
228.	2.70
229.	7.20
230.	14.62
231.	62
232.	3.40
233.	10.36
234.	7.20
235.	9.68
236.	6.78
237.	10.80
238.	43.95
239.	32.18
240.	10.80
241.	90
242.	31.23
243.	3.83
244.	68
245.	2.93
246.	25
247.	9.70
248.	8.33
250.	1.35

Відділ	Заплатив
251.	9.25
253.	4.87
254.	8.77
255.	4.30
256.	3.15
257.	68
258.	2.25
259.	7.88
260.	20.41
261.	3.83
262.	3.82
263.	68
265.	2.93
266.	7.00
267.	1.13
268.	4.73
269.	1.80
270.	6.98
271.	5.20
272.	1.80
273.	1.80
274.	14.18
275.	1.13
276.	10.58
277.	20.70
278.	1.13
279.	1.58
280.	7.90
281.	26.55
282.	2.25
283.	7.85
284.	2.25
286.	90
287.	5.18
288.	7.43
289.	3.60
290.	75
291.	9.45
292.	30.82
293.	15.30
294.	1.12
295.	5.85
296.	32.45
297.	68
298.	68
299.	11.93
300.	3.60
301.	3.29
302.	68
303.	7.65
304.	10.13
305.	4.73
306.	90
308.	3.85
309.	90
310.	2.00
311.	1.15
312.	3.60
313.	1.00
314.	25
315.	25
316.	13.73
317.	4.50
318.	4.28
319.	9.00
320.	5.85
321.	5.53
323.	5.65
324.	5.63
325.	7.47
326.	2.93
327.	1.58
328.	45
329.	25
330.	6.75
331.	3.85
332.	10.80
333.	5.58
334.	11.03
335.	6.76
336.	5.85
338.	12.60
339.	3.85
341.	42.30
342.	5.90
343.	2.50
344.	3.38
345.	5.18
346.	45
347.	10.80
348.	19.50
349.	2.70
350.	5.38
351.	2.70
352.	7.00
353.	6.76
355.	1.80
357.	1.15
358.	9.90
359.	4.73
361.	101.02
362.	5.40
363.	6.98
364.	10.15
365.	1.13
366.	2.50
367.	6.75
368.	1.65
369.	11.95

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
370.	2.50	422.	27.45
371.	14.63	425.	18.90
372.	3.37	426.	1.80
373.	2.25	427.	9.45
374.	68	429.	10.75
375.	7.65	431.	75
376.	1.35	433.	1.13
377.	45	434.	3.60
378.	2.70	436.	2.25
379.	7.43	437.	1.58
380.	6.75	438.	5.06
381.	1.35	439.	59.88
383.	13.73	442.	67
384.	2.66	443.	6.75
385.	8.29	444.	75
386.	3.15	446.	15.75
387.	50	448.	2.70
388.	9.22	450.	1.80
389.	4.50	452.	3.60
390.	15.55	453.	85
392.	45	454.	1.30
395.	12.16	455.	2.25
396.	2.25	456.	13.00
400.	9.90	457.	4.00
401.	2.03	458.	5.25
402.	1.80	459.	2.70
403.	3.15	460.	1.80
404.	1.80	462.	1.88
405.	90	463.	4.27
406.	25.43	464.	4.95
407.	3.20	466.	90
408.	1.50	467.	1.80
409.	1.60	468.	4.18
410.	1.35	469.	24.75
411.	50	470.	4.40
413.	4.95	471.	1.13
414.	9.45	473.	15.75
415.	10.80	475.	1.58
416.	1.36	476.	2.70
418.	3.85	477.	1.13
421.	4.05	478.	2.38

З місячних вкладок від членів обезпечених в клясах 1, 2 і 3 $2,974.45

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
3.	1.54	149.	4.62
5.	10.58	150.	26
7.	2.60	151.	1.54
8.	3.97	153.	82
11.	8.06	158.	3.26
14.	56.32	161.	8.07
15.	3.16	163.	59.83
17.	4.42	164.	17.17
19.	2.39	167.	1.86
20.	18.50	170.	1.89
28.	3.91	171.	20.03
34.	4.78	174.	1.06
38.	4.30	177.	18.63
39.	10.02	180.	5.28
45.	13.31	182.	4.79
47.	2.69	183.	22.34
48.	3.81	191.	3.72
51.	3.90	192.	1.88
52.	1.07	194.	2.00
56.	5.71	196.	3.72
57.	4.70	200.	8.12
58.	82.36	202.	1.15
59.	17.04	204.	83.91
60.	77	206.	11.47
63.	41.18	210.	33.83
64.	1.76	211.	33.05
65.	11.20	213.	4.73
70.	3.83	218.	5.98
71.	98	219.	8.21
72.	2.08	221.	36.05
76.	79	223.	3.37
77.	1.97	226.	3.72
82.	1.04	227.	36.52
83.	19.51	229.	1.69
84.	1.08	230.	26.99
85.	13.66	233.	4.28
89.	93	234.	2.34
94.	10.29	235.	1.96
96.	15.71	236.	6.06
98.	1.06	237.	2.31
99.	4.60	238.	8.85
102.	3.55	239.	3.62
103.	4.88	240.	2.79
105.	1.54	243.	3.29
109.	2.72	244.	1.57
112.	25.83	245.	5.16
115.	4.10	247.	93
116.	12.86	248.	2.33
118.	18.08	255.	2.10
119.	4.20	256.	1.96
120.	88	259.	1.96
126.	2.10	260.	7.02
127.	2.31	261.	5.58
128.	12.84	265.	12.93
130.	8.68	266.	3.72
137.	2.00	268.	3.70
138.	1.86	270.	46.33
142.	1.06	274.	5.09
144.	13.66	275.	2.10
145.	4.81	276.	2.02
147.	78.61	283.	3.28

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
288.	1.90	379.	77
289.	5.58	380.	10.70
292.	18.66	383.	6.90
293.	23.06	386.	9.50
296.	15.82	388.	2.82
309.	77	390.	19.05
310.	6.91	391.	10.84
313.	4.55	393.	4.26
316.	52.06	396.	6.81
317.	3.10	400.	3.68
319.	1.09	401.	2.90
321.	15.91	402.	2.57
322.	1.54	413.	77
324.	5.42	414.	31.43
325.	152.39	421.	12.43
329.	3.91	427.	11.57
330.	5.74	431.	3.45
331.	2.77	433.	5.16
336.	19.32	438.	3.19
338.	2.65	439.	17.52
339.	4.26	441.	55.39
341.	88.31	446.	7.59
343.	4.87	452.	4.00
344.	1.54	453.	11.86
347.	11.66	454.	2.14
348.	13.31	456.	1.86
351.	45	457.	3.51
358.	33.64	458.	16.86
361.	104.88	459.	2.18
364.	77	462.	3.36
365.	53	464.	11.27
367.	1.86	465.	29.41
368.	4.90	466.	5.81
369.	4.22	468.	5.61
371.	2.93	469.	63.87
372.	1.86	473.	92.32
374.	3.75	476.	2.09
375.	16.49	478.	26.30
378.	3.58		

З місячних вкладок від членів обезпечених в клясах 4 і 5 $2,391.70

Разом з місячних вкладок від членів	$5,366.15
Відсотки від бондів	100.00
Відсотки від морґеджів	259.81
Чинш від реальностей	934.50
Сплати морґеджів	2,991.93
Разом	$9,652.39

РОЗХІД:

Виплати посмертного фонду:

Грошеві звороти	$ 95.33
Перенос резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення	1,106.80
Податок, вода, світло і інші виплати на реальностях	385.17

Виплати адміністраційного фонду:

Свобода, за Ukrainian Weekly	600.00
Платня помічних сил	595.17
Нагорода для відділових секретарів	313.80
Перенос резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення	180.50
Свобода за праці і друки	72.14
Федеральний і стейтовий податок за помічні сили	67.72
Видатки канцеляр. на пошту	25.00
Лікарі за нових членів	16.50
Разом	$3,458.13

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем червня 1943. р. остала	$74,239.29
Прихід за липень	9,652.39
Разом	$83,891.68
Розхід за липень	3,458.13
Готівка з кінцем липня 1943. року остає	$80,433.55

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 80,433.55
Морґеджі	117,305.31
Бонди	293,679.93
Реальности	52,640.00
Позички членам	175.00
Разом	$544,233.79

Стан довжний:

Посмертний фонд	$467,995.92
Адміністраційний фонд	76,237.87
Разом	$544,233.79

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. касієр.

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем червня 1943. остала	$519,914.09
Прихід за липень	133,118.43
Разом	$653,032.52
Розхід за липень	62,465.24
Готівка з кінцем липня 1943. року остає	$590,567.28

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 590,567.28
Морґеджі	993,894.72
Бонди	3,472,554.34
Реальности	956,024.27
Позички членам	532,372.77
Друкарня і книгарня	10,551.87
Ноти (вексли)	725.00
Разом	$6,556,690.25

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$5,873,317.86
Посмертний фонд старого роду обезпечення	75,793.85
Адміністраційний фонд	190,377.08
Резервовий фонд	13,062.75
Запомоговий фонд	91,969.45
Народний фонд	14,897.79
Конвенційний фонд	28,952.89
Contingent Fund for protection of Inv. & Mort.	156,325.76
Фонд Згоди Братств	24,153.79
Сирітський фонд	87,839.03
Разом	$6,556,690.25

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. касієр.

Згага та її лікування

Дуже багато людей терпить на згагу. Жалуються вони на печення або палення в пролику, що появляється найчастіше по їжі. Це палення звичайно приписують „надмірови квасів у шлунку". Загально принятим і широко вживаним ліком проти згаги є звичайна очищена сода (BICARBONATE OF SODA). Пів ложечки або ложечка тої соди усуває майже негайно прикре почуття печення, одначе тільки на якийсь час. По наступній їжі або на другий день появляється печення наново.

Деякі терплять від згаги тільки певен протяг часу і то звичайно по зїдженню тяжко стравних річей. Інші знова терплять на згагу стало на протязі багато літ і завжди носять при собі порошковану соду, або в спеціяльно зладжених пастильках, і заживають її по кожній їжі, а часом і поміж їдженнями, якщо докучає їм згагове печення.

Тимчасом згага є найчастіше проявом катару шлунка, недуги, яку можна і треба лікувати, але того ніяким чином не можна осягнути заживанням аптичної соди. Сильне подражнення слизової болони шлунка і переходовий гострий шлунковий катар можна викликати випиттям значнішої кількости сильних алькогольних напитків або через їжу гострих корінних страв. У таких випадках появляється часто згага, як прояв гострого і звичайно переходового шлункового катару.

В інших випадках одначе шлунковий катар, початково гострий і переходовий переміняється з протягом часу в проволікаючий або хронічний, триваючий дуже довго. Причиняється до того в великім ступні заживання аптичної соди. Сода перериває справді хвилево прояв недуги або згагове печення, невтралізує хвилево шлункові кваси, але водночас ділає відємно і шкідливо, бо роздражнює слизову шлункову болону і тим самим викликує наново неправильне надмірне виділювання квасів.

Нинішне лікарське знання посідає численні способи лікування шлункового катару. Деякі препарати мають прикмети успокоюючого ділання на хору слизову шлункову болону і застосувані лікарем скоро усувають прояви шлункового катару. Хорий мусить одначе співпрацювати з лікарем в часі лікування. Мусить дбати передовсім про те, аби подражнена слизова болона була відповідно щаджена. Не можна дражнити її алькоголем ані ніякими гострими приправами як перець, оцет, паприка і т. п. Не можна пити ані занадто гарячих або холодних напитків. Не треба дражнити її ковтанням лихо пережутих кормів.

Основною умовою лікування шлункового катару є крім застосовування відповідних лікувальних середників також відповідний добір страв (кормів) і уникання всяких дражнячих страв і напитків. Згагове печення можна цілковито усунути лиш тоді, коли усунеться причини. Заживання соди в ніякім випадку причин усунути не може.

Купуйте Воєнні Бонди!

КИТАЙСЬКА РОСТИНА ФУ-ТІ-ТІЄНҐ

На Далекому Сході відкрили европейські ботаніки ще до часу цеї війни ростину, що називається в китайській мові „Фу-Ті-Тієнґ" або „ростина життя". Ця ростина з роду тих, що спинаються (повіїв), є одинокою з дотепер відомих ростин, що містить живину 5—2. Росте вона на радіоактивних почвах Індій, Китаю й Цейльону. У Китаю оповідають, що один мудрець, котрий кормився тою ростиною, дожив до 256 року життя й був 24 разів жонатий. В Індіях стверджено, що слони, які кормлено „ростиною життя", живуть значно довше.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯК СЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА ЛИПЕНЬ 1943 РОКУ

НОВИЙ ВІДДІЛ:

Зорганізовано новий відділ, ч. 445, в Вишет, Манітоба, Канада.

НОВІ ЧЛЕНИ.

1. Янкович Данило, Янкович Михайло М., Шептак Іван.
В. 2. Менсінгер Емма, Лутквич Володимир, Василишин Розалія, Стухляк Ірина.
В. 3. Гелей Анастазія Джійна.
В. 5. Когут Володимир, Маланчак Андрій, Когут Бірдій, Семусь Марія, Петрина Микола, Швед Іван.
В. 6. Мигаль Іван.
В. 28. Брянко Марія.
В. 43. Коваль Юрій Кук мол.
В. 50. Яців Михайло.
В. 51. Юнг Катерина.
В. 59. Підлуський Григорій.
В. 61. Стегницька Марія.
В. 63. Буряк Філярет, Турко Василь, Опалка Павло.
В. 78. Дрончак Анна.
В. 86. Терій Богдан, Захарійчук Олена.
В. 91. Шак Олена.
В. 94. Хриніський Микола, Стефуник Бетій Вергенія.
В. 96. Оземок Ярослав, Рефт Ольга, Василик Лусіль.
В. 99. Залеська Лілієн, Лукач Анна.
В. 105. Слободян Вілям Т.
В. 109. Мачужак Петро мол.
В. 112. Коваль Катерина Анна, Коваль Марія, Глушек Маргарета.
В. 130. Ковалишин Іван.
В. 147. Іванів Стефан.
В. 248. Біленький Антін Р.
В. 150. Семенів Петро.
В. 155. Шпак Олена.
В. 164. Орам Микола.
В. 175. Назаркевич Михайло, Братусь Володимир, Білецький Роман, Сенишин Анна, Сенишин Марія, Сенишин Юрій.
В. 182. Боднарчук Ден.
В. 199. Доскоч Елсій.
В. 203. Чарний Емілія.
В. 204. Ленчук Ольга, Ковердович Марія, Мікітен Віра.
В. 217. Велітович Вілям, Миколайко Катерина.
В. 218. Недоступ Петро.
В. 219. Юрів Стефанія, Ландяк Анна.
В. 221. Гутман Елисавета Т.
В. 230. Сухара Небсій.
В. 236. Баль Микола.
В. 242. Кроляк Олена, Калимун Анна.
В. 251. Глушек Омелян.
В. 254. Спек Геролд Вм.
В. 259. Трусяк Катерина, Трусяк Петро, Трусяк Андрій.
В. 260. Сивик Олена, Галан Марія, Гуська Текля, Петель Петро, Стиранка Юрій, Стиранка Артур, Кучес Іван Юрій мол., Петель Зофія.
В. 271. Моспан Ірина.
В. 276. Карачок Павло Роберт.
В. 292. Медвідь Микола, Маланяк Ійдит.
В. 293. Федишин Петро.
В. 295. Богда Михайло.
В. 308. Лесиганич Анна.
В. 310. Берій Еленора Тетоник, Тижник Зофія.
В. 312. Фецак Марія, Соловінський Яків, Соловінська Анна, Наземець Олекса.
В. 319. Лизогуб Володимир.
В. 322. Горбачук Дорис, Горбачук Еленора.
В. 336. Лопужак Володимир.
В. 341. Спитковська Марія, Войтович Марія.
В. 351. Сенек Іван Михайло.
В. 352. Мелко Катерина.
В. 358. Попель Анна, Караш Стела.
В. 361. Куницький Василь.
В. 364. Гуманчук Стефан.
В. 372. Загута Андрій мол.
В. 375. Ковалишин Зофія.
В. 379. Гладій Іван, Кухар Ольга.
В. 380. Русінко Олена, Диба Юрій.
В. 383. Сокол Марія.
В. 393. Дереч Бернард А., Серафин Володимир, Гайдамах Стефан, Гайдамах Андрій, Зико Катерина, Гайдамах Олена, Дерех Елисавета Е., Люба Іван, Найда Флоренса.
В. 400. Воловецький Микола мол.
В. 404. Присташ Анастазія, Несавич Марія.
В. 406. Нагорняк Катерина, Беднарчик Павло.
В. 413. Ковалюк Йосифа, Ковалюк Павло.
В. 426. Солоп Анна, Комарницька Анна.
В. 429. Спок Марія, Ґронський Павло, Ґронський Петро.
В. 432. Кулик Петро.
В. 441. Шептицький Василь, Фафруник Дмитро.
В. 445. Шах Вілям, Кузик Петро, Бойчук Володимир, Шалай Іван, Шиндак Микола, Рубич Онуфрій, Зварич Вілям, Вовк Лев, Ріпак Дмитро, Панчук Василь, Мантина Петро, Тарасюк Теодор, Бабей Стефан, Матейчук Григорій, Білінський Йосиф, Сухецький Юліян, Ухач Силвестер, Озоган Галя, Кузик Ірина, Барановський Теодор, Шевчук Григорій, Коваль Михайло, Ґулай Іван д-р.
В. 473. Дячун Роман.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО.

В. 1. Пупчик Петро.
В. 25. Навроцький Микола.
В. 72. Федан Григорій, Манюк Михайло, Здарко Антін.
В. 74. Маланяк Катерина, Маланяк Іван, Олач Стела, Олач Іван В., Олач Марія, Ярема Катерина, Ярема Петро, Маланяк Михайло, Олач Дмитро.
В. 78. Косинський Михайло.
В. 85. Бучинська Анна, Поливка Силвестер, Поливка Анна.
В. 93. Прус Михайло, Василів Андрій.
В. 239. Береська Іван, Береська Софія.
В. 240. Шафран Анна Марія.
В. 241. Заяць Михайло.
В. 242. Дубіцький Франко.
В. 251. Сорочак Іван.
В. 260. Кульчицька Олена.
В. 270. Ленчук Іван, Ленчук Стефан, Ленчук Параска, Ленчук Семко, Ленчук Микола.
В. 353. Мальований Іван.
В. 388. Мицик Марія, Мицик Омелян о.
В. 402. Потоцька Анна, Потоцький Михайло, Потоцький Михайло.
В. 448. Присташ Михайло.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 42. Маїк Евгенія, Маїк Марія, Маїк Володимир, Маїк Григорій.
В. 59. Венгринович Володимир 2.
В. 86. Метрінко Пайза.
В. 99. Замулінська Марія, Пилипко Анастазія.
В. 126. Пішко Марія.
В. 165. Ліщук Юрій.
В. 168. Елченко Михайло.
В. 169. Деренюк Павло.
В. 211. Довгій Анна, Довгій Тесій, Валега Чарлс.
В. 230. Сухар Марія.
В. 280. Урманець Анна, Урманець Тома.
В. 292. Орлик Анеля.
В. 427. Сверлик Роман.
В. 441. о. Цімбаліст Антін.
В. 453. Федус Іван.
В. 456. [illegible]

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС.

В. 56. Панчук Анна.
В. 393. Надольський Павло, Гордишинський Бесій, Гордишинський Вілям, Заволюк Ольга, Заволюк Ірина.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ.

В. 2. Вісловський Максим.
В. 22. Каціопо Стефанія.
В. 25. Прилуцький Михайло, Ґела Теодор.
В. 29. Вінський Адам.
В. 31. Брелик Григорій.
В. 33. Ганковська Вергенія.
В. 40. Глинська Анеля, Глинський Вілям, Макаровський Андрій.
В. 72. Возняк Франко, Возняк Володимир, Возняк Павлина.
В. 74. Геча Іван, Ліско Ольга.
В. 90. Комарницький Михайло.
В. 95. Борута Юрій.
В. 115. Скубяк Катерина.
В. 127. Плотиця Стефан В.
В. 136. Дупівка Олена.
В. 144. Фрич Іван, Фрич Марія.
В. 163. Іваницький Іван, Іваницький Михайло.
В. 196. Баричко Петро.
В. 242. Стопій Григорій, Стопій Анна, Сисак Анна, Сисак Василь, Пука Михайло.
В. 251. Полевчак Василь.
В. 254. Капустинський Іван.
В. 274. Федіна Анна.
В. 292. Биба Іван, Биба Розелина.
В. 325. Гевська Марія, Гевський Григорій.
В. 331. Ільків Марія.
В. 333. Роль Марія.
В. 341. Грицина Дмитро.
В. 342. Кузій Йосиф.
В. 361. Боднар Анна, Кіцар Іліса.
В. 365. Цибрінська Антонина, Музика Ева, Музика Іван, Цабрінський Іван.
В. 391. Куліковська Варвара, Куліковський Микола, Куліковський Нестор, Куліковська Марія, Григорчук Джейн Б.
В. 396. Корпа Марія, Іванців Меланія.
В. 406. Филипів Михайло.
В. 413. Танчак Олена.
В. 421. Батик Петро.
В. 439. Шарик Михайло, Вайда Анна, Шарик Емілія.
В. 441. Лялюк Петрунька, Кіндрат Петро, Чоботюк Франка.
В. 444. Шеманський Стефан, Сидик Перла.
В. 457. Клукер Володимир.
В. 469. Кроль Франко.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 123. Урманець Анна, Урманець Тома.
В. 223. Замулінська Марія, Деренюк Павло.
В. 247. Ґера Анастазія, Ґера Михайло.
В. 278. Пилипко Анастазія.
В. 283. Орлик Анеля.
В. 348. Сухар Марія.
В. 361. Ельченко Михайло.
В. 410. Метрінко Пайза.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 56. Дуткевич Анна.
В. 393. Надольський Павло, Гордишинська Бесій, Гордишинський Вілям, Заволюк Ольга, Заволюк Ірина.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 1. Ванцьо Михайло.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ

В. 24. Гуркевич Катерина.
В. 69. Шептук Ева.
В. 86. Маціовський Василь.
В. 130. Лакуста Володимир.
В. 217. Іванів Анна.

ПОМЕРЛІ ЧЛЕНИ.

В. 3. Мазурик Параска.
В. 36. Матковська Зофія.
В. 38. Намісняк Іван.
В. 56. Гобак Олекса.
В. 57. Дзямба Дмитрюс 2.
В. 75. Тарас Василь.
В. 83. Кульчинський Семен.
В. 84. Гайда Кустій.
В. 87. Нестор Ілько.
В. 112. Лазука Олена.
В. 155. Скочипець Іван.
В. 185. Шлянта Пантелеймон.
В. 188. Полівода Захарій.
В. 216. Мацкович Зофія.
В. 255. Кочержик Петро.
В. 291. Сорівка Анна.
В. 296. Подольська Наталія.
В. 334. Запоточний Йосиф.
В. 354. Сечковська Анна.
В. 358. Сорівка Анна.
В. 361. Палеґа Катерина.
В. 367. Лукаш Данило.
В. 371. Яцента Анна.
В. 380. Березюк Григорій.
В. 414. Плуговська Михалина.
В. 444. Турецький Павло.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком липня 1943 року було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	31,162
В місяці липні 1943 р. принято нових	161
В місяці липні 1943 р. принято наново	40
В місяці липні 1943 р. принято з переступними листами	24
В місяці липні 1943 р. принято з інших кляс обезпечення	6
В місяці липні 1943 р. принято зо старого роду обезпеч.	—
Разом	31.393
В місяці липні -943 р. суспендовано	71
В місяці липні 1943 р. відійшли з переступними листами	11
В місяці липні 1943 р. відійшли до інших кляс	6
В місяці липні 1943 р. відійшли до нового роду обезпеч.	—
В місяці липні 1943 р. відійшли зо зворотом у готівці	5
В місяці липні 1943 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці липні 1943 р. відійшли на виплачене обезпеч.	1
В місяці липні 1943 померли	27
Разом	121
З кінцем місяця липня 1943 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	31,272

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі А. на $ 250	5
В клясі А.А. на $ 500	96
В клясі В. на $ 750	16
В клясі С. на $1000	196
В клясі В.В. на $1500	7
В клясі С.С. на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500 на $ 500	470
В клясі О-1000 на $1000	314
В клясі О-1500 на $1500	5
В клясі О-2000 на $2000	2

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500 на $ 500	3,875
В клясі Р-1000 на $1000	2,140
В клясі Р-1500 на $1500	20
В клясі Р-2000 на $2000	12
В клясі Р-2500 на $2500	1
В клясі Р-3000 на $3000	2

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500 на $ 500	2,445
В клясі Е-1000 на $1000	891
В клясі Е-1500 на $1500	16
В клясі Е-2000 на $2000	7
В клясі Е-300 на $3000	1

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі W- 250 на $ 250	1
В клясі W- 500 на $ 500	3,835
В клясі W- 750 на $ 750	1
В клясі W-1000 на $1000	3,582
В клясі W-1500 на $1500	34
В клясі W-2000 на $2000	16
В клясі W-2500 на $2500	1
В клясі W-3000 на $3000	3
В клясі W-ріжні суми	94

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів.

В клясі Т- 100 на $ 100	5
В клясі Т- 250 на $ 250	191
В клясі Т- 500 на $ 50	3,812
В клясі Т- 750 на $ 750	566
В клясі Т-1000 на $1000	8.354
В клясі Т-1500 на $1500	200
В клясі Т-2000 на $2000	54
Разом	31,272

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ.

В. 6. Лешків Павло.
В. 54. Басараб Юрій.
В. 58. Конович Микола мол., Пек Ґрейс Анна, Мотель Аніта Марія.
В. 63. Мартин Мішел Дайна 2.
В. 78. Дудаш Стефан.
В. 86. Волф Джувн Розалія, Сембрат Анна Мей.
В. 87. Муселак Марджорій Елейна.
В. 94. Стефуник Марія Анна.
В. 102. Юник Джорджіянна Джувн.
В. 112. Ґалан Дорота Олена, Хома Йосиф, Хома Данило, Хома Володимир, Паплик Палагія.
В. 130. Налепка Стефанія Анна.
В. 163. Блашкевич Марлина.
В. 165. Корнова Данило.
В. 170. Еванс Ґлорія Джійна.
В. 185. Пашкевич Роналд Барій 2.
В. 186. Контрадій Евген Тома.
В. 201. Марек Вейн.
В. 204. Руденис Юрій, Брида Річард Станислав.
В. 206. Кіндефорський Петро.
В. 210. Люлик Таня, Давідов Теодор мол.
В. 221. Будин Марія Анна Вероніка.
В. 223. Моро Анна Марія.
В. 259. Трусяк Патрися.
В. 260. Барильська Дженій Джійна, Ґлушек Евген Елмер, Стаховяк Кенет Йосиф, Ґлушек Роналд Джеймс, Ґлушек Джійн Етта, Ґлушек Річард Ален, Стаховяк Донна Лій, Проняк Дорота.
В. 292. Маланяк Григорій.
В. 293. Федишин Ольга.
В. 299. Буч Іван.
В. 310. Тижник Вілям, Тижник Варвара.
В. 319. Джерла Іван.
В. 320. Шулка Маргарета Анна Христина.
В. 336. Воланський Варен Стефан, Гартман Джейна, Федик Вілям, Гоцек Джеймс Едвард.
В. 341. Телебан Геня Ольга.
В. 348. Беспятій Іван мол.
В. 361. Яловега Іванна, Панчишин Михайло 3. Грицковян Михайло мол.
В. 368. Лучук Михайло Іван.
В. 380. Русінко Анна.
В. 383. Фанак Роберт Чарлс.
В. 393. Пархуць Валерія М., Баран Маріянна, Люба Стела, Найда Вілям Павло, Жико Вілям, Найда Давид.
В. 403. Середич Іван мол.
В. 404. Клим Андрій, Клим Мирослав, Бадирка Евген Н. Шелп.
В. 406. Савчак Алися, Лесконич Каролина.
В. 407. Ромай Павло.
В. 409. Сливка Станислав, Сливка Андрій, Гришко Евелина, Гришко Маргарета, Гришко Ірина.
В. 427. Горохівська Ольга, Горохівська Олеся Стефанія 3.
В. 445. Кушнір Віра, Вовк Голя Марія, Марцінюк Микола Йосиф, Каптій Володимир, Каптій Ярослав Іван, Шеремета Михайло Стефан.
В. 456. Ґулас Марія Олеся 2.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО.

В. 74. Ярема Маріянна Анна, Ярема Ірина Катерина, Олач Едвард, Олач Каролина, Олач Тарас, Маланяк Ольга, Маланяк Павло, Маланяк Стефан.
В. 78. Косинська Марія.
В. 85. Поливка Теодор 2, Поливка Катерина 2.
В. 96. Шебовська Маргарета, Шебовська Шірлій Анна.
В. 223. Потічко Михайло, Потічко Розалія, Потічко Микола, Потічко Катерина, Потічко Марія.
В. 270. Ленчук Марія, Ленчук Павло, Ленчук Тома.
В. 456. Скавретко Іван 2.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 42. Маїк Ірина.
В. 86. Терів Богдан.
В. 211. Довгій Дмитро, Валига Франка.
В. 292. Орлик Константин мол.
В. 432. Метелський Стефан Рой, Метелський Денис А. М.
В. 456. Пащин Ольга.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС.

В. 58. Конович Стефан Петро.
В. 325. Стадник Флоренса, Стадник Юлія, Стадник Карло, Стадник Марта, Стадник Тома мол.
В. 456. Ґулас Мирослава Надія, Божек Маруся, Божек Стефан.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ.

В. 48. Лупінський Станислав.
В. 78. Лисик Йосиф, Вврашко Вавіна, Валінська Флоренса.
В. 94. Васкуль Григорій.
В. 96. Бобак Анна, Бобак Павло.
В. 163. Іваницький Станислав.
В. 170. Сандуський Іван Франко. 2.
В. 210. Кіндириш Теодор.
В. 246. Надорожний Василь.
В. 270. Вокер Роберт.
В. 271. Витязь Марія.
В. 274. Федина Лерій.
В. 292. Биба Теодор Р. Д.
В. 293. Леонард Вілям мол., Пійс Мілян Л.
В. 303. Хохла Іванна Елисавета.
В. 321. Савчин Йосифа.
В. 325. Гевський Мирон, Гевська Ольга М.
В. 331. Тубертіні Лусіль Г., Тубертіні Марія Анна.
В. 341. Ясній Йосифа.
В. 348. Крут Генрій, Крут Стела, Крут Володимир, Затасович Анна К., Затасович Кей.
В. 350. Городиський Едвард.
В. 356. Горак Лусій, Горак Марія.
В. 361. Кретов Олена.
В. 365. Музика Анна, Музика Олена, Музика Іван, Музика Марія, Музика Михайло, Музика Володимир.
В. 370. Кутній Михайло.
В. 391. Паньків Патрися Анна, Стахів Павло, Штик Бернадета, Штик Долореса.
В. 396. Шабатура Іван Скот.
В. 406. Угріновський Йосиф, Угріновський Петро.
В. 410. Боклаг Василь.
В. 421. Батик Іванна Анна.
В. 429. Барна Марія, Барна Тома.
В. 439. Москаль Василь Петро, Москаль Зофія.
В. 457. Кубіцький Едвард.
В. 473. Цьокан Зенон.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 247. Ґера Стефан, Ґера Генька, Ґера Микола.
В. 283. Орлик Константин мол.
В. 403. Терів Богдан.
В. 470. Метелський Денис А. М., Метелський Стефан Рой.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС.

В. 58. Конович Стефан.
В. 325. Стадник Флоренса, Стадник Юлія, Стадник Карло, Стадник Марта, Стадник Тома мол.
В. 456. Божек Маруся, Божек Стефан, Ґулас Мирослава Надія.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРИШИХ ЧЛЕНІВ У.Н.С.

В. 1. Шептак Іван, Янкович Михайло М., Янкович Данило.
В. 2. Людкевич Володимир, Василишин Розалія, Стухляк Ірина, Ментзінгер Емма.
В. 3. Гелей Анастазія.
В. 6. Мигаль Іван.
В. 43. Коваль Григорій.
В. 50. Яців Михайло.
В. 63. Турко Василь, Буряк Філярет.
В. 78. Дрончак Анна.
В. 86. Терів Богдан.
В. 91. Шак Олена.
В. 96. Ревт Ольга, Возімок Ярослав.
В. 99. Лукач Анна, Залецька Ліліян.
В. 104. Качмарська Анна.
В. 109. Мачужак Петро мол.
В. 147. Іванів Стефан.
В. 148. Біленький Антін.
В. 150. Семенів Петро.
В. 155. Шпак Олена.
В. 175. Братусь Володимир, Білецький Роман, Назаркевич Михайло.
В. 182. Боднарчук Данило.
В. 217. Николайків Катерина.
В. 219. Юрів Стефанія.
В. 236. Баль Микола.
В. 242. Кроляк Олена, Калимун Анна.
В. 254. Спек Гаролд.
В. 260. Сивик Олена, Милянич Текля.
В. 276. Карачок Роберт Павло.
В. 292. Медвідь Микола.
В. 295. Богда Михайло.
В. 308. Лесиганич Анна.
В. 312. Фецак Марія, Соловінський Яків, Назимець Олекса, Соловінська Анна.
В. 319. Лизогуб Володимир.
В. 351. Сенек Іван Михайло.
В. 352. Мелко Катерина.
В. 358. Попель Анна.
В. 364. Гуманчук Стефан.
В. 372. Загута Андрій мол.
В. 375. Ковалишин Зофія.
В. 379. Кухар Ольга, Гладій Іван.
В. 400. Воловецький Микола.
В. 406. Нагорняк Катерина.
В. 426. Солоп Анна, Комарницька Анна.
В. 429. Ґронський Петро, Ґронський Павло, Шпак Марія.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 206. Бухтик Евдохія, Бухтик Іван.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 211. Кость Стефан.
В. 271. Шабатура Стефанія.
В. 331. Варжибко Евген.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком липня 1943 року було в У. Н. С. дітей членів	10,106
В місяці липні 1943 р. принято нових	93
В місяці липні 1943 р. принято наново	25
В місяці липні 1943 р. принято з переступними листами	8
В місяці липні 1943 р. принято з інших кляс	9
Разом	10,241
В місяці липні -943 р. суспендовано	56
В місяці липні 1943 р. відійшли з переступними листами	7
В місяці липні 1943 р. відійшли до старших членів УНС	62
В місяці липні 1943 р. відійшли до інших кляс	9
В місяці липні 1943 р. відійшли зо зворотом у готівці	3
В місяці липні 1943 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці липні 1943 р. відійшли на безплатне продовж.	2
В місяці липні 1943 померли	—
Разом	139
З кінцем місяця липня 1943 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	10,102

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В 1-шій клясі на $500	5,067
В 2-гій клясі на $400	1,442
В 3-тій клясі на $100	2,124
В клясі 4Р на $ 250	26
В клясі 4Р на $ 500	620
В клясі 4Р на $1000	125
В клясі 5Е на $ 250	130
В клясі 5Е на $ 500	468
В клясі 5Е на $1000	100
Разом	10,102
З кінцем місяця липня 1943 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	41,374

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за липень 1943 року суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж липня 1943 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. секретар.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

МАДРІВКА РЕНІВ

В книжці скандинавського дослідника Алена Рой Еванса п. з.: „Мандрівка ренів", автор описує подорож людей і ренів від Ледяного океану з буклянського заливу на схід до визначеного для ренів заповідника, що знаходився над рікою Мекензі. Ця дорога тягнеться на просторі 3,000 кільометрів, серед снігів і ледів. Її дія відбувається на найдальшій закутині півночі, де панує полярна зоря, чорні метелиці і суворі морози. Така подорож тривала 5 років.

Ескімоси на поміч.

Яка була мета такої мандрівки? Ескімоси закувані вічними ледами не мають чим прохарчуватися і вимирають з холоду. Ляпонці дали почин до помочі безборонним братам півночі і зорганізували похід із 3,000 ренами. Рени мали постачити виголоднілій жмінці північних поселенців мяса, що є їх головною поживою у країні, де нема ніяких овочів ні городовини. Найбільшим ворогом у такій мандрівці є страшенні бурі і вітри. Серед ледяних просторів виринають тільки щораз то нові піскові видми, неменше страшні, як на Сагарі. У країні, де ніч тягнеться довгі місяці, людині рідко допомагає сонце своїм животворним світлом. Крім хуртовини на кожному кроці чекають на людину ріки серед повені, ледяні безодні, медведі і вовки. Ось одна із сцен боротьби людей проти виголоднілих вовків.

Вовки йдуть.

Одної морозистої і безвітряної ночі Акля, що пильнував череди, несподівано почув... з віддалі через безмежний простір плоских снігових піль доходило тихе скавуління вовка. Скрізь у цілому величезному світі півночі той надиханий тривогою крик має тільки одно значіння. Голос ішов протяжний, як тремкий зойк, що плив із темряви. Той сам самотній крик чув колись Акля у своїй ляпонській батьківщині. Який сумний поклик, повний безнадійної розпуки а водночас в тій протяжній скарзі чаївся визов, непохитна витривалість, похмура осторога. Серед ренів помітне було легке схвилювання. Немов би судороги перейшли по всій череді. Десь серед непроглядної ночі збирався відвічний ворог. Навіть тварини, що вперше почули той крик немов би знюхали жах. З далека і півдня надбігли тихі виклики і відповіді подібні до кукурікання півнів на далеких обійстях, потім зірвався вітер і погасив усі шуми. Алян знав, що вовки занадто далеко, щоб ще тої ночі могли заатакувати череду. Це тільки їх передня стежа, так накликувала, якось таємно, тільки вовкам відомим способом, вивідалися ті хижаки про похід ренів і нестримно перли з полудня. Коли раз зустрінуться з чередою, не буде сили прогнати їх зовсім. Вони будуть віддалюватися і щезати в тіні, щоб знову виринути, коли впаде темрява й метелиця. Акля пішов негайно до шатра старого Йона, головного провідника. Йон скликав пастухів до себе, щоб обдумати нагальну атаку на вовків, заки ще хижаки наближаться. Очевидячки не можна буде їх зовсім прогнати, але бодай можнаб ослабити їх наступ. Треба повитягати палиці досі запаковані на санях. Вовки не звикли до людських ворогів, що женуть уперед, як вітер.

Наступ сірої ватаги.

Першого дня не було чути про вовків, ані не було видно їх слідів. Вночі змінився напрям голосів. Вони йшли тепер не з півдня, а з заходу. На другий день люди засіли за сніжні кучугури. Коли вовки того чужого краю мають ті самі звички, що їх ляпонські брати, небавком повинні появитися. Далеко-далеко показалася чорна цятка, спочатку зовсім нерухома. Небавком усі за окопом довідалися, що вовки надсувають. Вони йшли терпеливо з передбачливим інстинктом. Хвилинами ватага щезала серед мілкого терену, то знову виринала. Пастухи знали, що вовки зупиняючися складають якийсь плян і вони стежили за ним. Після останньої вовчої „наради" вовки розбіглися і тільки частина йшла в тому самому напрямку. Другий відділ чекав, щоб вибрати нового провідника. Під його проводом частина завернула на південь, якби збайдужіла до походу, але вартівники знали, що ця ватага має за мету окружити череду ренів і за якийсь час вирине з протилежного боку. Тоді вона з оглушливим ревом кинеться на ренів і нажене їх просто до пащі причаєних злочинців. Ляпонські пастухи знали віддавна цей воєнний плян.

Палиці за зброю.

Перша ватага вовків наближувалася, поволі пристаючи. Вона мала багато часу, заки друга окружить череду. Люди тримали палиці і довбні чекаючи на знак Йона. Вовки знову зупинилися. Незвичайні низькі сніжні вали розбудили в них підозріння. Саме тоді Йон дав знак. На збіччях заскрипіли лещата під людьми що гнали як вітер. Вовки завагалися нерішені, чи противитись наступові чи податися взад. Але ті створіння, що гнали проти них це не були ні рени ні карібу, ні навіть рідкі пижмові воли. В їх дивному прудкому поховзі скривався якийсь несамовитий задум. Вовки кинулись навтікача. Сніжна рівнина сприяла лещетарським перегонам, а не закривала вовків. Якась прадідня лють охопила мисливих. Бажання помстви за лихо, яке з давніх-давен переслідує людину та її череди. Вовки — північна зараза, вони повинні загинути таксамо жорстоко, як забивають. Люди без памяті почали ревіти. Зі захриплих горлянок вилітали якісь бойові вигуки. І коли з верескiм проганяли ворога, кожний ударяв ціпками, що розторощували черепи. Влучені вовки застеляли землю то ледве дригаючи ногами, то непорушні. Наймолодший пастух Мікель, найжвавіший, висунувся далеко вперед і боровся завзятуще, щоб ніодин вовк не висмикнувся. Та деякі з сірих хижаків завернули гостро і почали під прямим кутом накивувати пятами. Не можна було здоганяти всіх. Вовки почали вихоплюватись на всі боки, а люди здоганяли тих, що втікали навпрямки. Коли впав останній вовк, якого могли досягнути, люди завернули і поволі посунули побоєвищем. Вони були втомлені і виснажені страхітливим змагом. Та ледви почали покидати місце тріюмфу, вже череда ренів почала гнати в їх бік. Нова ватага вовків! Вона окружила череду швидше, ніж можна було сподіватись.

Уся книжка Еванса втримана в епічному тоні, повному суворої поваги як дика природа тих країн, яку він змальовує з захопленням великого мандрівника, приятеля тварин і людей.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

Голяндці саботують німецьку окупаційну владу

ЖЕНЕВА (Швайцарія). (ОНА). — До Женеви вернувся з Німеччини швайцарський подорожний, який перебував якийсь час в Голяндії. Він оповідає, що німецька окупаційна влада в Голяндії має багато клопоту. Місцеве населення відноситься до німців неприхильно і саботажує їх на кожнім кроці. Німецькі урядовці в Голяндії мусять носити при собі пальну зброю й уважати, щоби не попасти в біду. Навіть ті голяндці, що зразу прихильно поставилися до німців, являються небезпечними, бо вони назверх нібито співпрацювали з окупаційною владою, а наділі виносили й передавали опозиції державні німецькі тайни. Багато з них німці прилапали і розстріляли за державну зраду, але багато вспіло втікти і переховується на селах.

Німецькі урядовці в Голяндії скаржилися швайцарцеви, що голяндський нарід вже здеморалізований до тої міри, що його ніколи не дасться переконати на нацистську віру. Голяндська королева вже стара і краєм правили люди, які уважали, що демократична форма державного правління є ліпша як тоталітарна. В Голяндії друкувалося велике число демократичних ґазет, існувала багата політична література і було безліч поступових робітничих товариств. Тому власне тепер німцям тяжко переконати голяндський нарід, що йому ліпше буде в купі з тоталітарною Німеччиною, ніж жити в окремій державі. Голяндські робітники, навчені читати поступову літературу, намагаються розводити політичні дискусії. А німецька жандармерія в Голяндії думає, що пересічному робітникови не до дискусій. Він має працювати і слухати своєї влади, яка краще знає, чого робітникам треба та як він повинен жити. На тім тлі, говорили німецькі урядовці, між владою і робітниками приходить до непорозумінь, які звичайно кінчаються арештами.

Голяндський нарід прагне читати, дискутувати, бавитися, а німецька влада каже, що тепер не час на такі нісенітниці. Треба лиш працювати і мовчати бо німці хочуть війну виграти і їм потрібно военного матеріялу. Голяндці це знают і стараються гальмувати продукцію амуніції де тільки можуть. Голяндські робітник мають свої підземні орґанізації, видають нелеґальні ґазети, летючки тощо. Провідники підземного руху часто закликають бойкотувати окупаційну владу і нарід виконує їх зазиви й розпорядки на всі сто відсотків.

С. М.

ВЕРНУВ З СОВЄТІВ ЛИСТ ВІД БРАТА

Не судилось тобі, брате,
Мого листа прочитати,
Вандрував лист рік світами
І вернув знова до хати.
Ой чи вітер утомився,
Чи сокіл з дороги збився,
Що до тебе у чужину
Скромний лист мій не добився?
Ой чи вихри, бурі, тучі
Із півночі закрутили,
Моє слово тобі, брате,
На дні моря утопили?
Ані сокіл, орел бистрий,
Із дороги та не збився,
Ані вітер під хмарами
Із дощами не втомився.
Не донесли тобі листа
Люті, злії вороженьки,
Може де й тебе згубили,
Любий брате, мій рідненький.
Отворили мого листа,
Прочитали, насміялись,
Із далекого Сибіру
Через моря тут прислали.
Отворили, отворили
І оббили печатками,
Чужим брудом обліпили
Слова злитії сльозами.

Не судилось тобі, орле,
Мого листа прочитати...
А як жду я твоїх вістей,
Деж ти гинеш, рідний брате?

Як приготовляється Росія на післявоєнні часи?

(Докінчення зо сторони 2-гої)

ґедією, яку вона памятає, вона мусить захистити себе перед її повторенням у той спосіб що буде втримувати велитенську армію. Щойно згодом, як настане загальний мир, можна буде зменшувати армію. Отже тому вже тепер укладаються пляни для будучої армії.

Важною проблємою для Росії буде розмноження населення. Теперішнє населення так потерпіло внаслідок війни, що цілі смуги опорожніли, а ті, що лишилися, не доживлені, виголоднілі. Отже приготовляються пляни медичної допомоги для втримання при життю тих, що ще можна буде їх втримати. Щоби могло нарости нове, здорове покоління, треба буде фізично розвинути теперішню дітвору, бо щойно з неї наросте нове покоління. Отже тому робляться приготування до належного виховання дітвори, належного вигодування і належного розвитку. На це треба буде довгого часу після війни. Як перед війною не дуже звертали уваги на родинне життя, так навпаки тепер роблять пляни для втримання родини як підстави відбудови всестороннього життя.

Впарі з цим іде реформа шкіл. Так звана коедукаційна система, тобто спільна наука для хлопців і дівчат, буде цілком змінена. На її місце прийде окрема наука для хлопців, а окрема для дівчат. Советська влада стає на тому становищі, що дівчата мають свої завдання до сповнення, а хлопці свої, і тому треба їх основно й окремо до тих завдань приготовити.

Дівчат будуть учити гиґієни й анатомії жіночого тіла, щоб вони знали, як буди добрими матірями в будучности. Хлопців будуть вчити технічних наук, бо розбудова краю вимагає багато технічних сил. Таксамо армія буде потребувати здорових хлопців і їх до цього заправлятимуть у школах.

Але всупереч недавній практиці важну увагу будуть класти на родинні звичаї та пошану для батьків. В тому напрямку піде теж і виховання в школі і советська влада думає вже тепер над приверненням дисципліни у школах, щоб шкільна молодь вміла віддати учителям належну пошану.

Впарі з відчуттям потреби родинного життя починає вже росіянам свитати, що дотеперішний напрямок аґітації за міжнародним щастям є шкідливий для розвитку їх батьківщини. Вони починають розуміти, що шкода сил для недавних недосяжних ідей, а треба в першу чергу подбати про себе самих. Отже відроджується домашний патріотизм і бажання жити в згоді з усіми народами. Навіть проти німців не хочуть у будуччині росіяни вести пропаґанди, щоби серед них не розбуджувати ненависти та не викликати колись нової війни. Одначе, зрозумівши вагу приязни з Америкою й Анґлією в часі теперішньої війни, Росія буде старадись втримувати дружні відносини з цими державами і на будуче.

ЗНИМКА З ВІДПОЧИНКУ ПІДЧАС НАРАД В КВЕБЕКУ. По принятті, яке злагодив Ирл з Атлону, ґенеральний ґубернатор Канади, знагоди Анґльо-Американської Конференції, знято фотографію, яку маємо перед собою. Сидять зліва: президент Рузвелт, Ирл оф Атлон. Стоять зліва: канадійський премієр Мекензі Кінг і британський премієр Чорчил.

Поет про свою 60-літню сліпоту

У Гедлі, в стейті Месечусетс, живе поет Клеренс Говкс, навіщений сліпотою 60 літ. З нагоди цієї сумної річниці він самий вислав до ґазет довшу новинку про себе. Вона інтересна для кожного, хто дивується, як сліпий може писати і жити. Тому послухаймо самого Гедлія:

„Сьогодні, 12. серпня 1943. р. я покінчив 60 літ сліпоти. Це є шість десяток років без денного світла. Це є одна довга, безконечна ніч і я самий дивуюся, як я міг цю ніч прожити. Думаю, що якась вища сила й мудрість підтримали мене в такому життю.

„Коли мені було 9 літ і я раз вертав зі школи, звихнув собі ногу так нещасливо, що треба було її відрізати пониже коліна. Памятаю це, начеб то ділося вчора. Я думав тоді: Чи можливе, щоб я ще міг ходити по світі без ноги? Але мені приправили штучну ногу і я ходив дальше до школи.

„Коли я мав 13 літ, випалила стрільба в руках мого товариша і в одній секунді я втратив вид землі й неба. По довгих муках вернувся мені зір у четвертій частині, але не на довго. Світло щезло з моїх очей так, як щезає вода з діравої путні. Зір ослабав так постепенно, що я міг тижні наперед обрахувати, коли я цілком перестану бачити.

„Моє життя для мене представлялося так, начеб то я опинився в сліпій вулиці. Але не скоро гасне надія у молодого хлопяти. Заки я дійшов до 20 літ, я вже багато підовчився. Навіть виголошував для публики лекції і в той спосіб утримувався. В Перкінс Інституті для сліпих я навчився техніки життя, уживаючи рук замісць очей. Я почав укладати вірші і виголошував їх разом з лекціями.

„Впродовж 25 літ я давав відчити, а потім цілковито покинув цю роботу, а посвятився писанню книжок. Досі я надрукував 53 моїх книжок. При кінці першої світової війни французький письменник Евген Бріє поміг мені видати мій життєпис по французьки для 5,000 вояків у Франції. Я не дістав за цю книжку ані цента, але це був найбільш поплатний твір, який я досі написав.

„Упродовж 32 років Калвин Кулидж був моїм найліпшим приятелем. Я завжди інтересувався політикою і долею мого краю. Коли я написав статтю „Ґраніт і золото", вона дуже сподобалася Кулиджеви. Я також написав дещо для Герберта Гувера.

„Упродовж останнього року я писав статті про війну. Вони появилися у вісьмох ґазетах і на чотирьох радіостаціях в стейтах Нової Анґлії і дійшли до відома міліона людей. Отже я віддав і свою частину праці для перемоги.

„Моя євангелія міститься в трьох словах: терпеливість, витривалість і бадьорість".

ЗАСЛУЖИВСЯ В СИЦИЛІЙСЬКІЙ КАМПАНІЇ. Коли пишуть про війну в Сицилії, то згадують часто за американського ґенерала Омара Бредлі, підносячи його геройство. Сам він дуже скромний. Загально кажуть, що його вояки дуже ...

ПРИГАДКА ПРО ПАЙКИ.

Цукор.

Купони ч. 14 у першій пайковій книжечці стають важними від 16. серпня. За них можна купити 5 фунтів цукру аж до жовтня. Цукор придасться для варення й консервування овочів по домах.

Червоні купони

(на мясо, товщі, оливу й сир).

Червоні купони T й U („Ю") остають важними аж до кінця серпня.

Червоні купони V („Ві") стали важними від 8. серпня і будуть добрі аж до 31. серпня.

Сині купони

(на харчі в бляшаних коробках і на деякі заморожені продукти).

Сині купони R, S і T остають важними аж до 20 вересня б. р.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

БРІДЖПОРТ, ПА.

Громада невеличка, але активна.

Пишуть про народню працю з великих громад, то випадалоб написати щось і про те, яка ведеться робота і в малих громадах, от таких як наша. А думаю, що ми списуємось як не ліпше інших, то несогірше. У всякому випадку здобуваємо тут перше місце щодо активности у тих справах, що тепер найважніші. А які вони, то кожний з нас добре знає, бож ми у війні. На ту роботу треба звертати увагу особливо нам, американським українцям, бо тільки такою роботою завдамо найсильніший удар тим, що намагались завдавати нашому народови удари, думаючи, що воєнні обставини якраз їм у тому допоможуть.

Як тільки підступний ворог напав на Перл Гарбор наше Товариство ім. Ольги Бесарабової, від. 54 С. У. А. взялось до патріотичної американської роботи. На Листопадовім Святі в 1941 році ми перевели збірку на А. Ч. Х. і передали її, в сумі $28.40, до цеї орґанізації. А в січні наступного року вибрано дві членки, паню Марію Вовк та паню Марію Кушнір, для збірки на Вор Фонд, з тим щоби раз у місяць переводити ще збірку на ту саму ціль в укр. кат. церкві св. Петра і Павла. Ті обовязки сповняють членки до сьогоднішнього дня і кожного місяця віддається зібрані гроші до А. Ч. Хреста. Теж піддержуємо фінансово Велей Фордж Дженерел Госпител в Фенікс-вил, Па., де є багато молодих хлопців, що поставали інвалідами у цій війні. Збираємо теж і на інші американські цілі, а крім того на українські.

За шість років існування Тов. ім. О. Басараб видано на добродійні й церковні цілі $1,600. В родині кожної членки купуються бонди кожного тижня, від пять до десять долярів. Дохід з підприємства з одним бондом розділено на народні й церковні потреби.

Очевидно, що памятаємо і за наших хлопців в американській армії та посилаємо їм час від часу пакунки, за що нам надсилають гарні листи з подяками. А один, що є кухаром при війську, обіцяв, що як верне, то всім зготує прекрасний обід.

Наші членки, разом з парохіяльним комітетом, постарались теж і про гарну таблицю, на якій видніють імена наших хлопців в армії Дядька Сема.

Ось так працюємо після наших сил. А тої праці щораз більше.

Катерина Сарабун.

ДЕСЬ СХОВАЛАСЯ, АЛЕ ДЕ, НІХТО НЕ ЗНАЄ. Це Емма Ґерінґ, бувша акторка а тепер дружина державного маршала Германа Ґерінґа, націстівського лідера, другого по Гітлері. Як Аліянти зачали бомбардувати Німеччину, включно з Берліном, вона десь втікла, щоби схоронитись перед бомбами. Кажуть, що є в Базель, в Швайцарії, але певно ніхто не знає, де вона тепер перебуває.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК ГОВОРИШ МАМО ДО СВОЄЇ ДИТИНИ?

Незабаром зачнеться шкільний рік — теж і для української школи в Америці. Станемо знов перед дуже важним завданням, щоби заповнити ті школи нашими дітьми, бо як так не зробимо, то яка наша будуччина, коли мати на увазі українське імя. Але я хочу звернути увагу на інший бік цеї справи. А не так я, як той український учитель, котрого я чула, як промовляв при закінченню минулого шкільного року.

Отже він звернув увагу на те, чому діти роблять в українській школі такі нераз слабі поступи з українською мовою. Казав, що ті діти вчаться у тій українській школі так мозольно українських слів як ті американські вояки в Африці, чи в інших чужих краях, що вчаться чужої мови. Для тих дітей українська мова чужа і штучна, якої слова їм дуже тяжко вимовляти. І рідко хто подумає, скільки то труду треба докласти з боку учителя чи учительки, як і з боку дітей, щоби потім могли родичі почути на концерті гарні деклямації, співи, промови, тощо. А чи ті родичі, а в першу чергу мами, застановляються над тим, що вони у своїй хаті не дбають якслід за те, щоби ту дитину привчити українського слова. Таж є тепер повно дітей, що чують українське слово тільки — в українській школі й церкві.

Ось цей учитель подав ще як приклад доми американських поляків і радив українським мамам, що часто мешкають у сусідстві поляків, щоби прислухались, яка там є розмова між мамою і її дитиною, а тоді зрозуміють, чому польські діти говорять добре по польськи.

Ось ті завваги хочу передати до ґазети, бо може дехто над тим застановиться, бо знаю з практики, що так є, як цей учитель говорив. Як і знаю, що нарід загибає, як свою мову теряє...

С. С. С.

ДАНСЬКИЙ НАРОД ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ НАЦІСТІВ.

СТОКГОЛЬМ, (ОНА). Як Мусоліні зрезиґнував і в Італії почалися розрухи, то підбиті націстами народи також почали ворушитися.

З Копенгаґи прийшла вістка, що в Данії також люди бунтуються і протестують проти окупантів. Робітничі орґанізації саботують продукцію военного матеріялу, іґнорують націстські ограничення рухів і співділають з підземними ґрупами, які ставлять окупантам фізичний опір. Серед народу панує солідарність і небувала дисципліна. Як в одній із воєнних фабрик в Есфлинг вибух страйк і фабриканти визвали з Копенгаґи квізлінґівську міліцію, то всі робітничі орґанізації виповіли окупантам загальний страйк. Те саме повторилося і в Есберґу. Данська молодь була напала на відділ німецького війська і німці проголосили в Есберґу воєнний стан. Але нарід цьому спротивився і робітничі орґанізації вийшли на ґенеральний страйк. Кажуть, що нарід так солідарно поставився проти німців, що ніодно колісце в фабриці не обернулося, ніодин склеп не був відчинений. Люди постановили сидіти дома й ціле місто пусткою світило.

Окупанти побачили, що то не переливки і проголосили, що воєнний стан буде негайно скасований. Націстівська преса в Данії надрукувала цілий ряд статтей, в яких жалуєтся, що данський нарід зовсім непотрібно нервується, бо німці ставляться до нього з великою пошаною, але вимагають, щоби данці помогли націстам завоювати Европу і встановити на світі тоталітарну форму правління і добробуту. Та данці цього не хочуть і замість німцям помагати — вони слухають анґлійської пропаґанди і солідаризуються з Обєднаними Державами. Данська молодь зневажає німецьке військо, насміхається з поліції, кпить собі з Гітлера, а замісць горнутися до націстської орґанізації молоді, вступає до підземних орґанізацій і виконує прикази й постанови людей, що стараються знищити гітлерівський режім.

Як лікували в старовині сухоти

Ліки індійців. Початків історії лікування сухотів треба шукати в дуже давніх часах. Про туберкульозу та її прояви знали докладно індійські жерці вже в веддійському періоді.[1]) Вони тільки мали право лікувати недужих, а єдиним їх ліком були молитви до бога Рудри, найбільшого, на їх думку, лікаря.

Згодом почали лікувати сухоти й жерці. Докладний опис лікування тієї недуги находимо в книгах Шушрути, що головно звертав увагу на т. зв. дієтичне лікування. Недужим давали їсти мясо звірят-бігунів (пр. із коня, антильопи, тощо), або й хижаків (із тигра, льва, пантери й т. п.). Перші індійці поручали хворим на сухоти сік із свіжого мяса, що його вживають і тепер. Зокрема звертали вони увагу на те, щоб недужі перебували постійно на свіжому повітрі. До їжі додавали багато коріння, щоб загострити в них охоту до їжі (апетит). Попри те книга Шушрута радить перебувати хворим на сухоти в козячих стайнях.

Також перші індійці почали вживати до відвонювання віддиху чісники, що його ще й нині вживають у випадках, коли в легенях є ропа.

Не знати, чи всі ці способи лікування сухіт зародилися в Індії. Можливе, що індійці засвоїли собі багато речей із тієї ділянки від сусідніх народів.

Лікування єгиптян, персів та китайців. Про медицину старовинних єгиптян знаємо небагато. Вони перші почали вживати в лікуванні тятих баньок (баньки з гострими беріжками).

Перси лікували туберкульозу відповідним зіллям, різними живицями та стертими на порошок коралями, що, як відомо, складаються із солей сіліція та вапу.

І китайці вже в дуже давніх часах лікували на свій лад ляо-тінґ, тобто туберкульозу. Їх способи лікування тієї недуги нераз дуже дивовижні. Деколи мали вони прикмети чисто чарівничі, маґічні, часто були й гидотні. Недужим давали, наприклад, клей із чорного віслюка, мясо з ворона, тощо. При ліжках завішували недужим різнокольорові папери, що мали відстрашувати злих духів.

Щоб недужі відкашлювали, їм давали китайські лікарі висушені людські відходи й стерті ящірки. В випадках кровотоків (вибух крови) оленячу кров, дитячу мочу (сечу), або галярету зі шкури вола.

І хоч такі способи лікування сухіт нераз дуже гидотні, то всеж ці ліки мають у собі складовини, що їх уживають ще й досі в медицині: вапневі та амонієві солі та желятину.

Як лікували туберкульозу в Греції та Римі? Великий вплив на лічництво мала безумовно грецька медицина. Вплив оцей має силу й у теперішніх часах.

Лікуванням займалися у Греції у святинях божка Асклепія, що його називають інакше Ескуляпом. Ці святині, положені в найздоровіших околицях, серед лісів та гір, мали чудові кліматичні умовини, що їх шукають і тепер для туберкульозних лічниць. И досі залишилися сліди цих святинь у Арґоліді та в Епідарві. Загально можна сказати, що лікування сухіт у греків опиралося передусім на кліматичному та дієтичному лікуванні.

В Римі перед цісарем Августом[2]) не було лікарів. Була тільки народня медицина, що переходила з роду в рід. У випадках сухіт давали недужим багато капусти та купали їх у мочі людей, що їли капусту. Крім таких ліків як: легені з лиса, варені стоноги, жовч ведмедя з медом, казали недужим подорожувати та перебувати постійно на свіжому повітрі.

Часи змінилися, коли до Риму прийшли греки. Появилося тоді багато славних лікарів. Медицина того часу клала велику вагу при лікуванні туберкульози на кліматичне лікування та відживлювання недужих.

По часах великого розвитку римської медицини настали часи шарлятанської (неуцької, шахрайської) медицини, що послугувалася ліками з найбільш дивовижним та безглуздим складом. Були це ліки, що „лікували" всі недуги. Один такий лік — це теріяк, який перетривав у медицині кільканадцять віків. Теріяк і подібний йому еліксир Мітридата вживали ще в XVI. в. В ліках цих було передусім багато опія.

Поправді в цьому періоді справжніх лікарів не було. Були тільки аптикарі, що робили найдивовижніші ліки на підставі своїх власних задумів.

Кліматично - дієтичне лікування туберкульози почали використовувати щойно від часів Ґалена, що вродився 131. р. після Христа. Він висилав своїх недужих до Єгипту, Лібії (півн. Африка), або до знаної місцевости Табієс, тепер Кастеллямаре біля Везувія. Він перший звернув увагу на потребу як-найчастіше провітрювати кімнати, де перебували хворі. Ґаленові способи лікування сухіт перетривали віки. И пізніші лікарі сліпо наслідували їх, не додаючи нічого до науки Ґалена.

Арабська медицина. Розквіт арабської медицини припадає на роки 513—1120. Арабські лікарі радили недужим на туберкульозу добре відживлюватися та перебувати на свіжому повітрі. З ліків уживали: рожевий цукор та спорошковані єгипетські мумії. Крім цього, казали хворим купатися в теплому молоці та пити молоко ослиць та жінок. В тому часі були в моді в арабів різнородні плястри, що їх накладали на грудну клітку.

Лікування туберкульози в середньовіччі. Про лічництво з пізніших часів знаємо небагато. Автім воно й так нецікаве. Лікуванням займалися переважно манастирі. Ліків уживали тоді з народньої медицини. Найкраща й найбільше відома лікарка середньовіччя була ігуменя, св. Гільдеґарда.

Дещо більший розвиток медицини в середньовіччі почався тоді, коли ченці Бенедиктини почали основувати лікарські школи в Салерно та на Монте-Кассіно (Італія). Вони поручали недужим на туберкульозу кліматичне лікування та знані вже ліки: осляче молоко, попіл із рожі, тощо.

Від відродження до XIX. в. Багато більше документів збереглося до наших часів із часів ренесансу (відродження старовинної культури). Фракастор із Верони перший доказував, що сухоти недуга заразлива. В тих часах появилася також книжка, як берегти себе перед туберкульозою.

Недужих висилали тоді над море та в гори, лікуючи їх жіночим молоком, що мало, на тодішний погляд, велику цілющу силу. Тимто й лікарі наказували хворим вишукувати собі здорових жінок-годувальниць. За часів ренесансу вперше звернули лікарі увагу на душевне лікування недужих, поручали їм перебувати в веселому товаристві, часто проходжуватись та слухати музики й співу. Деякі з використовуваних тоді ліків були навіть дуже доцільні, пр., товчена шкаралупа з яєць, що в них, як знаємо, є вапневі солі. Попри це вживали далі тих „славних" ліків, як теріяк та спорошковані єгипетські мумії, що їх записували лікарі ще за часів Людовіка XIV.[3])

В XVII. в. Сідерґем, а в XVIII. в. Берґев та ван Світен звернули увагу на те, що недужим на сухоти треба руху на свіжому повітрі, що їм треба займатися легкою працею. (Справою лікування працею в лічничях цікавляться й тепер. В деяких санаторіях недужі з заживцем туберкульози мусять працювати).

В тих часах кожну новість, привезену до Европи, вважали спершу за протитуберкульозний лік (тютюн, каву, чоколяду).

З інших ліків варта згадати собачий та людський товщ. Цей останній купували за добрі гроші в катів та заживали — заправлений запашним корінням.

В XVIII. в. помічуємо дальшу розбудову кліматичного лікування. Це вислід природніх течій Жана Жака Руссо[4]), Дідеро[5]) й ін., що радили людям жити як-найприродніше, тобто постійно перебувати на лоні природи, в горах, купатися в морі й т. ін. У висліді й лікарі того часу поручали хворим на туберкульозу віддихати випарами свіжозораної землі, землі після теплого дощу, випарами худобячого гною та добре відживлятись. Автім уважали також на те, щоб недужий не заражував сухотами довкілля. Тимто вони поручали для охорони лити оцет на розпалене залізо. В тих часах звичай пити жіноче молоко покинено. Зате появився новий лід, ґваякава кора, що нею почали лікувати сухоти.

Думка лікувати туберкульозу повітрогруддям або пневмотораксом[6]) зародилася вже в XVIII. в. Тоді Ґільхріст задумував зробити при помочі операції отвір у грудній клітці, щоб туди впустити повітря. Та цей задум залишався тільки задумом і швидко пішов у забуття. Але останніми часами після низки досвідів його почали використовувати при лікуванні туберкульози легенів.

Цей короткий нарис способів лікування сухіт, що його подаємо, є доказом, що давні лікарі, опираючись тільки на самому спостереженні недужого й досвіді, ввели до лічництва методи, з яких неодна, хоч може й у зміненому виді, перетривала до теперішних часів.

[1]) Веддійська епоха була в часах, як індійці жили ще над рікою Індом. Розцвіт веддаїзму припадає приблизно на XV—XII. в.в. до Хр. Назва від святих книг „Ведди" (Знання).

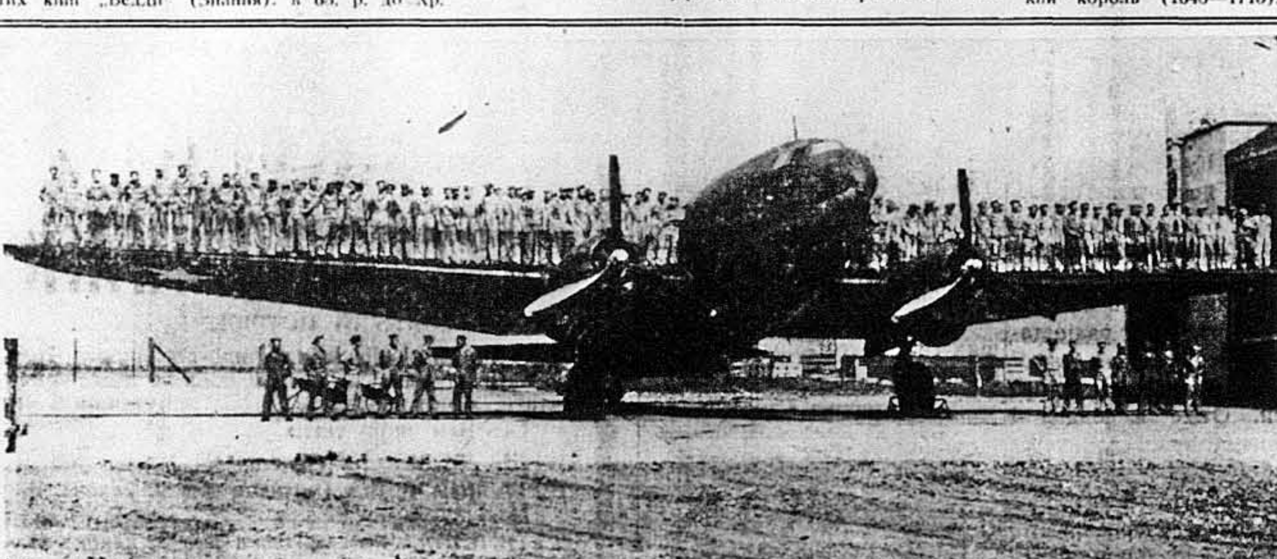
[2]) Август Гай Юлій Цезар Октавіян — перший римський цісар, ур. в 63. р. до Хр.

[3]) Людвік XIV. Великий, французький король (1643—1715).

[4]) Жан Жак Руссо — французький письменник (1712—1778), проповідував поворот до природи.

[5]) Дідеро Дені — французький письменник (1713—1784).

[6]) Повітрогруддя — штучне введення газу (повітря, азоту) до огрудної ямини з лікувальною метою.

ЧИ НЕ ВЕЛИКАН? Щоби мати поняття, що за бомберів вживає американська армія для перевозу военного знаряддя, то вистарчить поглянути на цей образок, щоби це зрозуміти. Ото бачимо літака-великана, виготовленого в Кертис фабриці для перевозових цілей, на якого крилах стоїть вигідно аж сто вояків.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 19. серпня 1943 року помер у 60. році життя
ДМИТРО МЕЛЬНИК,
довголітний член Бр. св. О. Николая, від. 104 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н. Дж.

Покійний походив із села Стрітина, повіт Рогатин. Вступив до Союзу 1918 року. Оставив у смутку жену Марію і дочку Стелу, сина Олексу і 3. внуки.

Похорон відбувся в субиту, 21. серпня, з дому і укр. гр-катол. церкви при участи родини, Братства і знайомих. — В. И. П.!

М. Зельвак, секр.

Дня 18. серпня 1943 р. помер у 58. році життя
ГАВРИЇЛ ЗАКАНИЧ,
член Тов. Свобода, від. 194 У. Н. Союзу в Ню Йорк, Н. И.

Покійний походив зі села Заватка Риманівська, повіт Сянок, Галичина. Похорон відбувся в суботу, 21. серпня, з погребового заведення John Bunko, до церкви св. Юрія в Ню Йорку. — В. И. П.!

С. Гнатишин, секр.

Дня 12. серпня 1943. року помер у 53. році життя
ЮРКО ВОЙНАРОВСЬКИЙ,
довголітний член від. 209 У. Н. Союзу в Картерет, Н. Дж.

Покійний походив із села Сімушова, пов. Сянік, Галичина. До Бр. св. Михаїла і У. Н. Союзу вступив 1916 року. Покійний полишив в смутку жену Теклю і 6. дітей. Двох синів і чотири доньки. Син Іван служить в американській армії.

Похорон відбувся з української церкви Велмуч. Димитрія при участи родини, членів Бр. св. Михаїла, кревних і приятелів.

В. И. П.! И. Ґінда, секр.

ВІЙСЬКОВА ЦЕНЗУРА НЕ ПЕРЕБИРАЄ.

НЮ ЙОРК. — До Америки прибув літаком з Північної Африки Гю Бейлі, предсідник агенції Юнайтед Прес. Коли висів на летунськім майдані, перед ним явився урядник військової цензури і зажадав від нього видачі усіх записок. Бейлі мусів віддати навіть копії кореспонденцій, що їх вже перепустила цензура в Африці.

ТАРЗАН, ч. 824. До западні.

Як задні веслярі виконали скорий маневр, човен скрутився й перевернувся.

Треба було багато часу, поки добуто з води човен і пущено знову на воду.

Потім годину пізніше, це сталося знову. Тарзан нічого не підозрівав, бо ріка була справді зрадлива.

Але веслярі виповняли тільки прикази Маліна... привезти Тарзана до пастки пізно вночі.